

Uitwisseling- en inspiratiedag Huizen van het Kind

Verslag wikipitalks

Juli 2013

Inhoud

Uitwisseling- en inspiratiedag Huizen van het Kind	1
Inleiding	3
De organisatie van een samenwerkingsverband	5
Visie en missie	14
De vorm	19
Gebruikersparticipatie.....	24
De diensten in Huis.....	33
Een progressief universeel aanbod	42
De burger in huis	47
Kwaliteit.....	54
Besluiten met “Vlaamse zegswijzen”, met dank aan de deelnemers	64
Bijlage 1: Uitnodiging	65
Bijlage 2: Thema’s, procesbegeleiders en verslaggevers	66
Bijlage 3: Deelnemerslijst	67

Inleiding

Op 21 juni 2013 werd een uitwisseling- en inspiratiedag georganiseerd rond Huizen van het Kind. Er namen 120 deelnemers deel, wat geleid heeft tot een verslag van 60 bladzijden. Dat is een halve pagina ideeën, uitdagingen en vragen per deelnemer. Ideeën waarmee we elkaar kunnen inspireren, uitdagingen die we samen moeten aangaan en vragen waarvoor we samen naar antwoorden willen zoeken.

De ontwikkeling van Huizen van het Kind brengt heel wat dynamiek teweeg. Lokaal zijn tal van actoren bezig met de vormgeving van *hun* Huis van het Kind. 'Hun' Huis van het Kind, want het is een bij uitstek lokaal verhaal. Daarom ook dat het "*ontwerpdecreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning*" (dat de ontwikkeling van de Huizen van het Kind zal ondersteunen) veel ruimte laat voor lokale invulling. Telkens weer zal lokaal bekeken worden hoe (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren het best ondersteund kunnen worden, welke partners er samen gebracht kunnen worden in het samenwerkingsverband, welke noden en opportuniteiten er lokaal zijn, enz...

Dit roept vragen op en stelt ons voor uitdagingen, gelukkig zijn we met velen en kunnen we gebruik maken van elkaars ervaringen en expertise. De doelstelling van de uitwisseling- en inspiratiedag was om dit allemaal samen te brengen, te leren en te inspireren. En dat is ook gelukt.

De methodiek die daarvoor werd gebruikt, heet 'wikitalks', naar analogie met 'wikipedia'. Het kenmerkende van deze encyclopedie is dat de inhoud helemaal afhangt van wat 'men' zelf van inhoud inbrengt. En zo was het ook met de wiktalks: er kwamen geen externe experts aan het woord, maar de inhoud kwam helemaal vanuit de deelnemers. Deze deelnemers waren trouwens vanuit allerlei achtergronden op de dag aanwezig. Met een kwinkslag verwijzen de 'wikitalks' ook naar 'wikileaks'. Immers, wat er op 21 juni georganiseerd werd, en wat in de toekomst nog zal worden ontwikkeld om het proces rond de Huizen van het Kind te ondersteunen, mag niet besloten blijven onder de deelnemers, maar moet breed worden uitgedragen.

Dit verslag is daarin al een eerste stap.

Het verslag biedt een weergave van de inhoud van de wiktalks. Het is opgedeeld in de 8 thema's die op de dag aan bod kwamen.

Het verslag heeft het statuut van een '*werk*'document om een aantal redenen.

Ten eerste bevat het verslag veel vragen, die opgelijst staan omdat ze op termijn allemaal een (lokaal) antwoord behoeven, maar die daarom in dit verslag (en op de dag zelf) niet beantwoord werden.

Ten tweede is het verslag een selectie van wat aan bod kwam op 21 juni. Mochten er zaken aan bod komen in dit verslag, die toch wat nuancering behoeven, gelieve dit dan kenbaar te maken. Ook op dat vlak is het dus een werkdocument.

Ten derde is er wel wat werk gegaan naar dit werkdocument. Op de dag zelf door de verslaggevers, die zo goed mogelijk de verschillende visies, bedenkingen, goede praktijken,...

hebben opgetekend. En ook nadien, waar we in functie van de overzichtelijkheid voor de lezer de documenten geherstructureerd hebben.

Voor de deelnemers kan het belangrijk zijn om te weten dat de herstructurering gebeurd is op basis van thema's. In sommige wikipitalks kwamen immers bepaalde discussies aan bod, die inhoudelijk beter aansloten bij een andere wikipitalk. Dit is logisch, aangezien de thema's natuurlijk vele raakvlakken kennen – het één kan niet zonder het ander – het gaat dan ook over het totaalconcept van de Huizen van het Kind. Maar in dit verslag hebben we de thema's dan wel samengebracht. We hebben getracht om zoveel mogelijk de verschillende visies te capteren in dit verslag, waardoor het verslag natuurlijk wel wat moet inboeten op vlak van 'vlotte leesbaarheid'.

Dit document is ook een *tussenproduct* waarop verder zal worden gewerkt. De uitwisseling- en inspiratiedag van 21 juni staat immers niet op zichzelf, en zal een vervolg kennen. Want ook in de toekomst willen we ondersteuning bieden bij het uitwerken van concrete handvatten en tools in de uitbouw van de Huizen van het Kind. In de geest van het decreet, wensen we dit vanzelfsprekend te doen vanuit een samenwerking. In de realiteit gebeurt de ondersteuning immers ook reeds door verschillende actoren, zowel op lokaal, als op provinciaal, als op Vlaams en Brussels niveau.

Wij hopen dat dit verslag, met statuut van *werkdokument*, ook effectief zal *werken* in het ondersteunen van de ontwikkeling naar de Huizen van het Kind.

Afsluiten doen we met het danken van iedereen die aan het welslagen van de uitwisseling- en inspiratiedag meewerkte, namelijk alle geïnteresseerden en deelnemers van de dag, EXPOO, VBJK, VCOK en medewerkers van verschillende afdelingen binnen Kind & Gezin (PGO, dienst communicatie, Kind & Gezin-academie, vergaderservice, provinciale afdelingen).

De organisatie van een samenwerkingsverband

Enkele kerngedachten:

- *Het belang van coördinatie en regie, en vooral het belang van een neutrale partner om deze functie op te nemen.*
 - o *Lokaal bestuur*
 - o *Andere mogelijke partners die deze rol kunnen opnemen*
- *Het is nog zoeken naar wat de rol van deze coördinerende functie dan specifiek moet zijn en hoe dit eruit moet zien.*
- *Verskil tussen coördinatie van het brede samenwerkingsverband en coördinatie die hoort bij de operationele samenwerking.*
- *Verskil tussen partners die betrokken zijn bij het vormgeven van aanbod en partners die betrokken zijn in het bredere netwerk.*
- *Binnen een samenwerkingsverband verwacht je niet van iedereen hetzelfde engagement: beeld van concentrische cirkels waarbij partners die zich dichterbij de kern (bij de kleinste cirkel) bevinden, het meest intens betrokken zijn.*
- *Vooraf nog vele vragen, zoals:*
 - o *Wie zijn minimale partners om op te starten en die ook voor continuïteit kunnen zorgen?*
 - o *Hoe formaliseer je het samenwerkingsverband?*
 - o *En dan? Hoe ga je verder om tot een Huis van het Kind te komen? Hoe maak je het verschil?*
- *Er is nood aan praktijkvoorbeelden, waaruit inspiratie kan worden gehaald.*
- *Deze praktijkvoorbeelden dienen voldoende diversiteit te belichten, onder andere: platteland versus centrumsteden; grote initiatieven versus kleinschalige initiatieven.*

Inleiding

De bedoeling van dit thema was om deelnemers vragen, uitdagingen, kennis en goede praktijken te laten uitwisselen rond de centrale vraagstelling: 'hoe organiseren we samenwerkingsverbanden?'

Welke vragen roept dit thema op?¹

Structuur

- Er bestaan al heel wat samenwerkingsverbanden, maar hoe maak je er een Huis van het Kind (HvhK) van en hoe breed je de samenwerking uit?
- Hoe kan een overleg opvoedingsondersteuning evolueren naar een HvhK ?
- Onze zorgregio bestaat uit 10 verschillende gemeentes (grote diversiteit), hoe breng je ze bijeen?
- Hoe formaliseer je een samenwerkingsverband ? Stel je een soort contract op? Wat zet je in je contract?
- Hoe is de formele structuur (principeverklaring) opgemaakt? Concrete voorbeelden!
- Centraal zitten of allemaal nog los? Wat als we op 1 locatie zitten, wie financiert dat dan? (deze vraag hoort bij 'de vorm')

Coördinatie/regie

- Wat is je rol als organisator/coördinator? Welke taken heeft de coördinator en hoe begin je daaraan ?
- Is de initiatiefnemer automatisch de coördinator? Wie neemt trekkersrol?
- Hoe overtuig je het lokaal bestuur om zijn (regie)rol in een samenwerkingsverband rond de HvhK op te nemen? Verschil tussen initiatief nemen of regiorol opnemen...

Bouwen aan samenwerkingsverbanden

- Met welke partners gaan we het best aan tafel zitten ihk van de HvhK ? Welke partners brengen we minimaal rond de tafel ? Als er een goede samenwerking is, hoever kan je daar dan in gaan ? Partners maximaal ? Hoe breed ga je daar dan in ?
- Wat zijn minimale actoren om een stevig HvhK te hebben ?
- Hoe benader je je mogelijke partners?
- Hoe creëer je een win-win voor alle partijen? Hoe maak je dat ook duidelijk?
- Hoe kan je ervoor zorgen dat samenwerken aantrekkelijk is en op welke manier geef je het samenwerken vorm ?
- Hoe partners die goesting hebben ook een plaats geven ?
- Als er al een samenwerkingsverband is, wat als er één van de partners moeilijk te activeren is om er ook tijd aan te besteden ? Hoe activeer je de partners ? Wordt van iedereen hetzelfde in engagement verwacht ? Gelijk of gelijkwaardig ?
- Welk engagement? Welke concrete inbreng vragen we van de verschillende partners? Hoe krijg je mensen/organisaties op dezelfde lijn? Hoe hou je het overzichtelijk voor ouders als er zoveel verschillen zijn?

¹ Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

- Hoe krijg je mensen mee in 1 verhaal? (hoe verbind je de kamers (niet op fysiek niveau, maar op vlak van visie)?)
- Wat is er naast een gezamenlijke visie, missie nog nodig om een HvhK op te bouwen, om een engagement te nemen in het HvhK ?
- Wat kunnen we leren uit vroegere, eventuele mislukte, samenwerking? Hoe leren uit vroegere valstrikken?
- Waarom lukt het soms/ soms niet ? Succesverhalen, (overwonnen) struikelblokken ? Valkuilen ? Wat voor de ene een succes is, is voor de andere geen succes ?
- Wat met tegenstellingen in visie van verschillende organisaties (onverzoenbare meningen)?
- Hoe zoek je mogelijk partners (zonder iemand te vergeten) (kleine gemeentes met een minder duidelijk zicht aan aanbod)?
- Hoe verder gaan dan enkel samenpakken?
- Hoe kom je met verschillende partners met verschillende snelheden tot 1 samenwerking?
- Hoe hou je een samenwerking zonder er een hiërarchie in te brengen? (gelijkwaardigheid, maar gedifferentieerd in opnemen van taken)
- Opstarten van samenwerking is kennismaken, hoe en wanneer dan overgaan tot actie?
- Hoe werkt een samenwerkingsverband concreet ? Met in het achterhoofd dat niet iedereen in onder hetzelfde dak zit in het HvhK (samenwerkingsverband).
- HvhK in het kader van een netwerk ? Hoe een netwerk HvhK uitbouwen ? Een virtueel HvhK ? Hoe geef je het samenwerkingsverband vorm als er geen gebouw/ één dak is ? Wat mag je dan van zo'n netwerkHvhK verwachten ? Hoe kom je van een netwerk naar echt een samenwerkingsverband ?
- Kan er op het niveau van de Huizen van het Kind een soort van sectoroverleg komen? Daar is wel nood aan.

Praktijkvoorbeelden

Nazareth

Partners: In Nazareth zitten een centrum voor kinderopvang en gezinsbegeleiding (CKG) en kinderopvang op eenzelfde site. De gemeente, K&G regio Deinze en het organiserend bestuur van het consultatiebureau werden aangesproken. De gemeente en partners zijn gaan samen zitten.

Opstart samenwerking: Kinderopvang is initiatiefnemer en momenteel nog coördinator. De verschillende partners zijn rond de tafel gaan zitten en zijn mondeling met elkaar overeengekomen om samen te werken. Ze zijn vertrokken vanuit de eigen partners, vanuit het lokaal overleg. Aangezien er al een goede samenwerking was in de regio, is het logisch om daarop verder te bouwen. Het overleg rond HvhK valt evenwel niet samen met het lokaal overleg.

In de regelgeving zijn er geen formele samenwerkingsvormen vastgelegd. Het moet wel op z'n minst een feitelijke vereniging zijn. Uiteindelijk zal het samenwerkingsverband wel gekend moeten zijn.

Er is een principeverklaring getekend, waarin specifiek is opgenomen om ook een aanbod voor 12+ te hebben. Op dit moment is dat echter nog moeilijk, maar net daarom is dat werkpunt opgenomen in de verklaring.

Doel samenwerking: Het moet meer zijn dan elk zijn aanbod doen. Samen elk zijn ding doen, is niet de bedoeling, het moet een stapje verder gaan om uiteindelijk tot een afgestemd aanbod te komen. Samen in 1 gebouw zitten, kan een eerste stap zijn. Het doel is drempels verlagen, daarom is het belangrijk dat het consultatiebureau betrokken is, zij zien bijna alle kinderen. Van daaruit is er ook een toestroom naar de kinderopvang.

Vorm: In Nazareth zitten een centrum voor kinderopvang en gezinsbegeleiding (CKG) en kinderopvang op eenzelfde site. Het is een ideale locatie voor een Huis van het Kind zonder concurrentiepositie. Voor de ouders zal het gemakkelijker worden omdat er een locatie is waar ze kunnen binnenlopen en waar de partners eventueel op termijn nog andere zaken willen onderbrengen, zoals ontmoetingsruimte, consultatiebureau en contactpunt van de gemeente. Het plan is ook om een loket te installeren; die persoon met loketfunctie zal doorverwijzen.

Labeling: In Nazareth is er al een label voor het HvhK aangevraagd. Een label zorgt ervoor dat inspirerende voorbeelden bekend gemaakt kunnen worden. Concreet wil dat zeggen dat je laat zien dat je een HvhK wil en op welke manier die samenwerking zal gebeuren.

Zottegem

In Zottegem zitten verschillende diensten bij elkaar in een oud klooster. Als je binnenkomt, kom je eerst het consultatiebureau tegen en het regiohuis van Kind en Gezin. Je loopt door tot een ontmoetingsruimte, een speltheek en een opvoedingspunt. Dan heb je de coördinator, het CAW en de dienst voor onthaalouders. Je gaat de trapjes af en komt in de buitenschoolse kinderopvang. Het is een samengaan van opportuniteiten. De visie is ontwikkeld vanuit kinderrechten. Het is een traject van een aantal jaren geweest. Momenteel is het nog erg gericht op jongere kinderen. Het gebouw is van 1 partner, bijna nooit van het samenwerkingsverband zelf.

Genk

In Genk is de stuurgroep het kloppend hart. Zij hebben het ganse proces gedaan: missie, visie, hoe expliciteren, kan iedereen er zich in vinden, wat zijn de thema's, welke vijf functies, wat zijn de gedeelde waarden en indicatoren. Dan is de verdere invulling van gebruikersparticipatie, werken met vrijwilligers,... aan bod gekomen. Er is een minimum aanbod dat er moet zijn voor ouders. Dit noemen we de 'pedagogische comfortzone'. Daarnaast kunnen secundaire partners per gebied betrokken worden. Dit kan themaspecifiek zijn, doelgroepspecifiek zijn,... Er is niet begonnen van nul en veel inspiratie wordt gehaald uit andere sectoren, onderzoeken, goede praktijken uit Nederland, Scandinavië,...

Opmerking

Er worden regelmatig grote initiatieven voorgesteld. Dat schrikt af voor kleine gemeenten. Het zou interessant zijn om de kleinere ook te belichten en te tonen dat het ook op een kleinschalige manier kan lukken.

Daaraan verbonden is de vraag hoe je HvhK realiseert in een plattelandsgemeente: vele kleine initiatieven, daar is dikwijls geen coördinator, geen trekker, en dus is aanbod en mogelijkheden beperkt (financieel en coördinatie).

Deelnemers beklemtonen het belang om het klein (small is beautiful) te zien, niet te groots (dicht bij de mensen?), met het advies 'werk vanuit een groeipotentieel en kijk vooral naar je sterktes'.

Coördinatie/ regie

Wie?

Los van wie al dan coördinatie/ regie kan opnemen en wat die functie concreet moet inhouden, vindt men het belangrijk dat er neutraliteit is, dat het gaat om een neutrale partner.

Lokale besturen vindt men goed geplaatst om de regie te voeren op vlak van preventieve gezinsondersteuning. De meningen zijn hierover wel verdeeld, gaande van deelnemers aan de dag die expliciet aangeven dat de regierol bij het gemeentebestuur/ OCMW dient te liggen en vinden dat een organiserend bestuur, voorziening, dienst, partnerorganisatie dit niet kan opnemen, tot deelnemers die aangeven dat een gemeente of een OCMW vooral iets zouden moeten opstarten als er geen privé-initiatieven in het kader van de HvhK opstarten.

Als het lokaal bestuur geen initiatief neemt, kan bijvoorbeeld het organiserend bestuur van het consultatiebureau (CB) initiatief nemen of zal het CB zich bij een HvhK moeten aansluiten. Er zijn overal CB's, zij moeten zich wel aansluiten bij een huis van het kind, dus zullen er overal huizen zijn.

HvhK moet niet opgericht worden door een lokaal bestuur, de oprichter kan strikt genomen zelfs een particulier zijn, maar het moet wel zo veel als mogelijk aansluiten bij het lokaal sociaal beleid.

In Nazareth is de kinderopvang de initiatiefnemer en momenteel nog coördinator. Ook kleinere kinderdagverblijven zouden deze rol kunnen opnemen. Er is momenteel niemand voor vrijgesteld, de taken komen er gewoon bij. Het is een belangrijke investering voor de trekkende organisatie.

Vaak gebeurt het dat er mensen die momenteel een gelijkaardige coördinatie op zich nemen, dit nu ook opnemen.

In het Pajottenland hebben ze het opgelost door een samenwerkingsverband preventieve gezinsondersteuning op te richten en daarvoor werden subsidies bij de provincie aangevraagd. Met die subsidies kon een coördinator aangenomen worden.

Rol van coördinator?

Deze vraag werd als belangrijk naar voor geschoven tijdens verschillende wikipitalks. Enkele zaken die aan bod kwamen:

- Coördinator moet zeer ruim kijken en niet alleen naar eigen partners.
- Een coördinator moet het overzicht hebben wat er allemaal bestaat. Onderscheid nodig tussen partners en diensten waar je naar doorverwijst. Het moet beheersbaar zijn.
- Coördinator moet verbinding kunnen maken, is centrale aanspreekpersoon voor alle niveaus.
- In kleinere gemeentes zullen ze een zicht moeten krijgen op wat er in de omliggende gemeentes aan aanbod is.
- In kaart brengen "wie doet wat?". Er kan al veel kosteloos tot stand komen, want er gebeurt al veel.

- In veel steden : een versnippering aan aanbod, koppen bij elkaar steken. Daar heb je een coördinator voor nodig. Afstemmen en bij elkaar brengt. Iemand die uitnodigt, die verslag maakt.
- Combinatie coördinatie – actor is moeilijk. Een onafhankelijke coördinator is belangrijk. In LOK of LOO (niet verplicht) was alvast voorzien dat er een coördinator moest zijn. Nu is dit niet expliciet in decreet. Jammer.
- In kaart brengen per zorgregio, eventueel in breed samenwerkingsverband?
- Voorbeelden:
 - o Deinze: Iemand is verantwoordelijk voor KDV en zorgt voor veel overleg, enthousiasme, brengt mensen, diensten samen. Eigenlijk is er dus al een soort HvhK, het leeft daar al, los van huis,... Dynamiek en menselijk enthousiasme is nodig. Mits weinig middelen toch wel veel mogelijk.
 - o Samenwerkingen tussen kleine gemeenten, diensten samen brengen en gezamenlijk inzetten van middelen.
 - o Genk: geschiedenis van veel wijkwerking, inloopcafés, opvoedingswinkel, ‘logisch’ om dit te bundelen.
 - o In Leuven is er een visie ontwikkeld. De stad heeft mensen samen gebracht en verslag gemaakt. Voorzitter van lokaal overleg in nauwe samenwerking met opvoedingswinkel.
- Nog veel vragen: Wie is de juiste persoon? Welke competenties zijn nodig? Welk mandaat krijgt die? Wat is de rol van het lokaal bestuur? (Laatste vraag wordt verder verkend binnen hoofdstuk ‘visie en missie’).
- Moet je altijd onmiddellijk starten met infrastructureel HvhK met coördinator,... of kunnen we kijken naar organisaties die zich willen engageren binnen HvhK en kijken of bepaalde functies dubbel gebeuren,...? Zijn er efficiëntiewinsten te boeken op die manier en kunnen we kleiner, minder intensief beginnen om dan te groeien naar iets groters? Kan dit? Zodra het groter wordt, kruipt er wel meer tijd in, maar zo starten kan zeker. We moeten niet altijd direct pleiten voor extra middelen, extra structuren, dit mag alvast niet belemmeren om met een aantal dingen te starten.

Groote samenwerkingsverband/ werkingsgebied

In principe kan een HvhK vorm krijgen op gemeentelijk, intergemeentelijk of intra-gemeentelijk niveau. Het maximale werkingsgebied is zorgregioniveau kleine stad. Er zal heel duidelijk moeten gekeken worden naar welk aanbod er is en of het dan nodig is om intergemeentelijk te werken (bv. Puurs; er is niet in elk gemeente een consultatiebureau; voldoende partners zijn nodig) of zelfs op wijkniveau (voor Gent bijvoorbeeld; ook in grote stad als Leuven kan je niet 1 HvhK want dat is niet lokaal). Het hoeft zeker geen hele zorgregio te omvatten.

Het is wel een moeilijke keuze om te beslissen waar de punten gaan komen (zie ook ‘de vorm’).

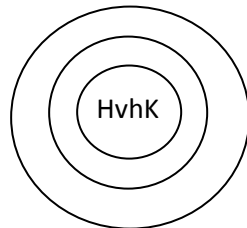
Coördinatie/ regie op verschillende niveaus

Groot verschil tussen coördinatie/ regie enerzijds en operationele samenwerking anderzijds. Als je naar een huis als fysieke plaats gaat, moeten er ook praktische afspraken gemaakt worden (wie doet afwas, doet de deur op slot, ...), daarnaast de regie op beleidsmatig vlak. Dat wordt elk door mensen met een ander mandaat opgenomen.

Genk: Ze hebben het proces heel methodisch aangepakt. Ze stelden zich de vraag welk aanbod ze in elke wijk wilden en welk aanbod op tweede lijn, op stadsniveau. Het hangt af van het soort aanbod op welk niveau het samenwerkt. Er is een beperkt netwerk op stedelijk niveau en per wijk een plaatselijk netwerk. Deze oefening is momenteel aan de gang. Het is niet evident. Er is anderhalve coördinator aangesteld om de hele boel in goede banen te leiden.

Met welke partners aan tafel ? Welke minimaal wenselijk en hoe breed kan je gaan ?

Tekening met verschillende cirkels rond het Huis van het Kind:

- Verschillende cirkels staan voor: fysiek HvhK – netwerk rond het HvhK – partners die betrokken zijn.
- De intensiteit vermindert in functie van de cirkels. Naar meer betrokkenheid (dichter bij het midden) kan je altijd, sommige organisaties kunnen echter niet naar de buitencirkel (bv. consultatiebureau).
- De intensiteit van de samenwerking tussen partners verschilt per HvhK, en kan ook evolueren in de tijd.
- Maar: je kan wel vastleggen wat er minimaal wenselijk is. Zie daarvoor ook het hoofdstuk rond 'de diensten in Huis', waar onder meer wordt besproken wat minimaal aanwezig dient te zijn om van een Huis van het Kind te spreken.

Uit de wikitafel kwamen volgende minimale partners naar voor:

- Consultatiebureau (als laagdrempelige instappoort – is ander verhaal in Brussel)
- Minimaal één lokaal bestuur. In landelijke gebieden zullen er meerdere lokale besturen aanwezig kunnen zijn. De vraag stelt zich dan wel waar het Huis van het Kind dan moet komen .
- Minimale structuur van partners is nodig om HvhK te behouden op termijn, met structurele partners die niet te gevoelig zijn aan veranderingen van legislatuur. Naargelang de context kan bv. een CAW een rol opnemen.
- Opvoedingswinkel kan ook een duidelijke rol opnemen. Sowieso gesubsidieerde sectoren van K&G behoren tot het HvhK (inloopteams, opvoedingswinkels,...)
Cfr. Deinze : in het kader van het opvoedingspunt Deinze zitten de partners al rond de tafel en van daaruit komt nu zelf de vraag naar een HvhK. Zijn dit minimaal voldoende partners of zijn er organisaties over het hoofd gezien ? Moet het samenwerkingsverband actief op zoek gaan naar andere partners of kan het samenwerkingsverband groeien. Wel duidelijk dat in het decreet staat dat er aandacht moet zijn voor gebruikersparticipatie. Als dit samenwerkingsverband nu al gebruikers bevraagd en van daaruit komt een vraag die nu nog

vanuit het huidige verband niet kan opgenomen worden, dan is het aan het samenwerkingsverband om in het kader van de nood van de gebruikers andere mogelijke partners te betrekken.

- Opmerking: 'We werken met wat er is, maar soms is er niets'. Wat als er weinig of geen actoren op het veld zijn waar je mee kan samenwerken? Schaalvergroting? Ook inhoudelijk het blikveld vergroten?
- Voor overzicht van andere partners: zie hoofdstuk 'diensten in huis'.

Voortbouwen op wat reeds bestaat:

- Aansluiten bij het lokaal sociaal beleid
- Voortbouwen op lokaal overleg opvoedingsondersteuning
- Belang van andere bestaande samenwerkingsverbanden: LOK zeker mee aan tafel
- Ook belang van samenwerkingsverbanden, zoals LOGO.
- Werken rond een project is zeer wenselijk (bv project rond week van de opvoeding). Partners leren elkaar kennen en er komt een vervolg.
- ...
- Oproep van deelnemers: alle systemen bestaan al, dus ga ze erkennen.
- Vraag die daarop volgt: er bestaat al zoveel, hoe ga je dan verder om tot een HvhK te komen? Praktijkvoorbeelden, van verschillende aard, zijn nodig voor de deelnemers. Ook zeker 'onderscheid' tussen grootsteden en landelijke gemeenten en proces daarop volgen, bijvoorbeeld:
 - o In Grootstad Antwerpen: samenwerking CB, CAW, buurtcentrum, samenlevingsopbouw, inloop,... Daar is veel tijd geïnvesteerd in praten over wat heeft gewerkt bij gezinnen, gezamenlijke visie, maar natuurlijk zorgt het werken met zoveel partners ook voor botsing tussen verschillende werkingen, diensten. Het is een uitdaging: Welke dynamiek laat je uitgaan van je Huis van het Kind, welke uitstraling wil je eraan geven?
 - o Landelijke gemeenten: vaak veel meer minder partners. Diensten die in centrumsteden zitten, hebben vaak geen werking (soms wel, door antennepunten) in meer landelijke gemeenten. Is eveneens een uitdaging!

Belangrijke vragen en voorwaarden bij de opstart

- Wie is er al?
- Wie zetten we samen?
- Lokaal bestuur nodig uit of wordt mee uitgenodigd?
- Leren van elkaar?
- Middelen? HvhK groeien in een moeilijke periode: overal wordt er bespaard. Op welke manier kan je middelen bijeenbrengen in huidige situatie van tekorten en bezuinigen? Op wat kan je voortbouwen?
- Vooral energie en goesting is belangrijk.

Leren uit verleden: 1993 decreet armoedebeleid. Wat bestaat er aan initiatieven? Iemand maakt niet uit wie, moet de vraag stellen "Wat bestaat er al? Welke structuren zijn er? Matrix opzetten?"

Daarna kijken binnen uw lokaal systeem om de doelstellingen te bepalen. Dit op basis van een vrijwilligheid. Openbaar bestuur ook belangrijk omwille van het financiële/ infrastructuur/....

Hoe formaliseer je een samenwerkingsverband?

In Nazareth heeft men een *principeovereenkomst* ondertekend, en is men de piste aan het verkennen om de samenwerking in een contract formeel vast te leggen. Als er met geld gewerkt wordt, zou het belangrijk kunnen zijn om een contract te hebben. Als er een contract is, kan er bijvoorbeeld een verdeelsleutel voor financiering worden vastgelegd.

In Genk werd een ondertekende *engagementsverklaring* gemaakt.

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

DIALOOG, ENGAGEMENT, CONCRETISEREN, SAMENWERKING EN VORM ZIJN NAUW VERBONDEN, DOORGAAN, INVESTERING IN CONTACTEN, KLEIN BEGINNEN EN GROEIEN, BERENJACHT, RENOVATIE, DWARS DOORHEEN, AFSTEMMING, VISIE, GOESTING, MEERWAARDE, BEHOEFTE, AFSPRAKEN, VEEL VERSCHIL, VARIATIE, GROEI, CREATIEF ZIJN, STRUCTURELE INBEDDING, CONTINUÏTEIT, MINIMALE NORMEN, LOKALE INBEDDING, REGIEROL, TREKKER, MECENAS

Visie en missie

Enkele kerngedachten:

- *In de wikipalk rond visie en missie is vanuit de deelnemers veel aandacht gegaan naar de rol die een lokaal bestuur kan innemen.*
 - *Lokaal bestuur als neutrale partner voor regie, als partner die voorziet in infrastructuur, als partner die mee de visie en missie bepaalt, als facilitator van het lokaal overleg, als partner in functie van continuïteit.*
 - *Uitdagingen zijn de impact van wijzigingen in bestuur, lokale verschillen doordat de rol van het lokaal bestuur niet in het decreet is vastgelegd en de invloed van besparingen.*
 - *Belang om te weten wat de meerwaarde is voor het lokaal bestuur.*
- *Er werd ook stilgestaan doorheen de dag bij de meerwaarde van een Huis van het Kind voor een lokaal bestuur, voor partners, voor gezinnen.*
- *Meerwaarde moet je vooral lokaal gaan zoeken.*
- *Leer uit het verleden of uit de beweging die wordt gemaakt in andere landen (zoals Nederland).*
- *Nood aan tijd om een concept vorm te geven en grondige evaluatie van het concept (rol Vlaamse overheid).*

Inleiding

Visie en missie binnen HvhK = een inspirerende droom die mensen kan verbinden.

Welke vragen roept dit thema op?²

Missie HvhK

- Wat is eigenlijk het doel van een lokaal HvhK, waar willen we naartoe?
- Hoe komen we tot een gedragen visie, met 3 pijlers, met aandacht voor focus van gezinnen, van daaruit vertrekken. Hoe kom je tot gemeenschappelijke doelen met kind en gezin als uitgangspunt?
- Wat is het doel: betere samenwerking?,...
- Zijn er knelpunten en hiaten en hoe kan HvhK een oplossing bieden?
- Bereikbaarheid, moeten HvhK altijd open zijn? Openingsuren, alle partners bereikbaar?
- Wat is opvoedingsondersteuning?

Perspectief van gezinnen

- Wat is de meerwaarde van het HvhK? Meerwaarde voor een ouder? Meer dan samenwerking?
- Wat kan het betekenen voor de gezinnen?
- Waar hebben gezinnen nood aan?
- Naar wie, doelgroep: 0 – 12, 18,..., ouders? voor all vragen?
- Wat met ouders die net wat meer nodig hebben, CKG?
- Antwoord op deze vragen heeft invloed op partners?

Vragen gelinkt aan actoren

- Wat zou de rol van het lokale bestuur *moeten* zijn? Is het een core business voor een bestuur? Is er minimale verplichting?
- Welke rol speelt de CB-werking: ingangspoort, doorstroom naar andere diensten, dossierbeheer?
- Verschil tss gratis – betalende diensten
- Aandacht voor kwetsbare groep en laagdrempeligheid: Hoe bereik je de meest kwetsbare gezinnen, welke actoren heb je dan nodig?
- Wat is meest toegankelijk? Stad, OCMW,... zorg voor laagdrempeligheid? In Lokeren zit POS onder integrale veiligheid, past dit daaronder?
- Wat als je als partner in verschillende HvhK zit, wat is dan de rode draad?
- Veel partners nodig in HvhK?
- CB, zuilgebonden organiserend bestuur – link met lokale bestuur?

Vragen gerelateerd aan samenwerking (zie 'organisatie van een samenwerkingsverband)

- Hoe begin je eraan, kan dit overal, moet dat bij kinderopvang, consultatiebureau zijn?
- Hoe kun je evolueren van een overleg naar een soort samenwerkingsverband?

² Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

- Regiefunctie?
- Geïntegreerd – integraal werken, bvb één dak of verschillende punten.

Praktische vragen

- Wie schrijft dat uit, wie moet dat organiseren, stad, ocmw, andere?
- Hoe hebben ze dat aangepakt, waar al een HvhK is, in Leuven was dit een gans proces om tot dezelfde visie te komen... Wie bepaalt wat?

Wat kan de rol van een lokaal bestuur zijn?

Er is in het decreet niet vastgelegd wat de rol van het lokaal bestuur moet zijn, wat door sommige deelnemers betreurd wordt. Wel is geregeld dat het samenwerkingsverband zoveel mogelijk dient aan te sluiten bij de wijze waarop door de lokale besturen vorm wordt gegeven aan het lokaal sociaal beleid.

Door de deelnemers wordt de rol van het lokaal bestuur als een eerste pertinente vraag benoemd binnen de wikipalk rond visie en missie (zie ook 'organisatie van een samenwerkingsverband – puntje rond coördinatie/regie). Aangezien de deelnemers vertrekken van reële praktijken, wordt de initiële vraag van 'wat zou de rol van een lokaal bestuur moeten zijn' (zie supra, bij ophijsting vragen) dan ook hertaald naar 'wat *kan* de rol van een lokaal bestuur zijn?'

Positieve punten:

- Lokaal bestuur als neutrale partner, onder meer voor regie van belang.
- Lokaal bestuur die infrastructuur faciliteert en voor regie opneemt.
- Lokaal bestuur als belangrijke partner om visie en misse mee te bepalen. Het wordt belangrijk ervaren om zo snel mogelijk het lokaal sociaal beleid te betrekken zodat deze mee zijn vanuit de visie en de missie. Ook samen een plan maken en zaken doen die aanslaan om van daaruit te vertrekken.
- Lokaal bestuur als facilitator van het lokaal overleg.
- Lokale bestuur als partner in functie van continuïteit. Een aantal partners starten immers 'vanuit goesting' – particulieren en verenigingen en organisaties - maar het beleid wordt neutraal mee uitgenodigd om toch voldoende lokaal te verankeren (ook na de verkiezingen).

Pijnpunten:

- Wijziging in bestuur zorgt voor wijziging in prioriteiten en aanpak – zorgt ervoor dat zaken opnieuw in vraag worden gesteld – vooral vrees voor discontinuïteit, ook in zaken die goed lopen. Kan regelgeving daar geen functie innemen?
- Geen verplichting voor lokaal bestuur, dus duidelijke verschillen tussen lokale besturen in *of* ze erop inzetten, *op welke manier* ze erop inzetten en *op wat* ze inzetten.
- Invloed van besparingen!

Vraag:

- Wat is de meerwaarde voor het lokaal bestuur? Hoe vat je dit in cijfers? Anders gesteld: Wat maakt dat we ervoor gaan als lokaal bestuur, wetende dat er geen of beperkte middelen zijn?

Wat is de meerwaarde?

Veel zaken kunnen worden samengevoegd binnen HvhK, maar waar is de meerwaarde, waar is de synergie? Waarom heb je een HvhK nodig, wat zou het veranderen?

Enkele zaken werden doorheen de dag besproken:

- Ten aanzien van lokaal bestuur:
 - o Het kan interessant zijn om een HvhK te hebben op het grondgebied om jonge gezinnen aan te trekken.
 - o Efficiëntiewinst door schaalvergroting.
- Ten aanzien van partners:
 - o Vlotter contact door samenwerking, tijdsbesparend, sneller bij elkaar kunnen binnenspringen, sneller de weg vinden naar elkaar (wat beter is voor gezinnen)
 - o Ook op niveau van veldwerkers, bv uitwisseldagen organiseren: zorgt voor betere samenwerking. Het is niet altijd simpel om medewerkers te motiveren, maar is wel goed om te groeien naar gezamenlijk beleid.
 - o Gezamenlijk inzetten van middelen: Vb. Week van de opvoeding. Organisatie van brunch waarvoor iedere organisatie budget samenlegde en het aanbod duidelijk werd.
 - o Overlap wegwerken (bv. twee dezelfde infosessies op twee weken tijd).
 - o Meerwaarde is er vooral door elkaars werking echt beter te leren kennen.
- Ten aanzien van gezinnen:
 - o Veel sneller te bereiken door lage drempel en door gezamenlijk bekendmaken van initiatieven, voorbeelden:
 - CAW had vormingsavond maar kreeg weinig publiek. Partners geven het ook door aan hun contacten, op die manier wordt aanbod beter verspreid.
 - Aanbod in week van OO samen bekend maken
 - o Drempelverlagend werken door in één huis te zitten, men vermoedt dat de meerwaarde groter is in één locatie, één site.
 - o Vlottere doorverwijzing door bekendheid met elkaars aanbod.
 - o Vlottere toeleiding: vb Zottegem: er is een vraag op het consultatiebureau, verpleegkundige kan even mee in de gang gaan tot bij de coördinator.
 - o Geïntegreerd aanbod is ook meerwaarde.
 - o Er komen meer initiatieven voor gezinnen door de lokale dynamiek.
 - o Profilering HvhK: met gelijk welke vraag rond kind moet je ergens terecht kunnen.
 - o Bedenking: voor ouders is het belangrijk dat er met de dienst/dienstverlener een emotionele link/klik is, welke dienst is voor hen niet belangrijk. Die dienst kan dan de *ingangspoort* zijn voor het opvangen van vragen en signalen. Die dienst moet niet alles weten over alle diensten en partners in de buurt maar wel weten wie het kan bellen, een *gedeelde zorg*.
Bv voor een bepaalde ouder is er niet echt een emotionele klik in het CB, maar wel met vroedvrouw waar je ook later nog terecht kan als je baby ouder is. De persoon is belangrijk waar de klik er is + correcte info en de manier waarop die correcte info gegeven wordt (bv info over goede kleuterschool in de buurt)

De dienst (gelijk welke) waar de ouders zich goed voelen, is ondersteunend voor ouders.

Als deze verschillende diensten fysiek verenigd zijn in 1 gebouw, dan is er zeker een meerwaarde naar ouders: je kan meegaan met de ouder naar de volgende deur en leert elkaar ook beter kennen.

Leren uit verleden:

- Vergelijking sociaal huis: toegankelijkheidsconcept, idem, maar in realiteit komt het soms gewoon neer op een naamsverandering. Wat is nodig om niet dezelfde valkuil te hebben? Hoe tot samenwerkingen komen die echt een verschil maken?
- In Nederland zijn ze ook bezig om alles te herzien, eerder buurtgericht, toch niet dezelfde fout maken.

Belang van het lokale verhaal:

Meerwaarde moet je lokaal zoeken. Samen ervoor gaan en geloof in meerwaarde. In Brugge zie je evolutie: van 45 naar 190 bezoekers op dagbasis in sociaal huis. Geloof en enthousiasme zorgt daadwerkelijk voor evolutie, kan sneeuwbaaleffect creëren.

Invloed van Vlaams beleid op de meerwaarde die HvhK kunnen hebben? Verschillende perspectieven:

- Opvoedingswinkels zijn nog niet zo lang bezig, sommigen beginnen nu pas echt te draaien. De evolutie naar het nieuwe concept HvhK wordt niet altijd als evident ervaren. Nood aan tijd om een concept vorm te geven en grondige evaluatie van een concept.
- De ervaring van de opvoedingswinkels heeft net gezorgd voor deze dynamiek, het is een verdere evolutie, een uitbreiding.
- Extra vragen:
 - o Wat is minimaal nodig in Huizen van het Kind? Bepaalt ook meerwaarde. Zie daarvoor het hoofdstuk rond diensten in Huis.
 - o Hoe worden middelen verdeeld?

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

POLITIEKE GEDRAGENHEID (FINANCIËLE MIDDELEN), SAMENWERKING, GROTE DIVERSITEIT IN DE VORMGEVING, DYNAMIEK, ENGAGEMENT, MANDAAT, DURF, TREKKER, NOG VEEL VRAGEN, VEEL MOGELIJKHEDEN, LOKAAL VERHAAL, ZORG/BEZORGDEHEID VOOR GEZINNEN, TE VRIJBLIJVEND

De vorm

Enkele kerngedachten:

- *Verschillende deelnemers vinden dat er belangrijke voordelen verbonden zijn aan 1 fysiek huis, zowel ten aanzien van de partners als ten aanzien van de gezinnen, maar:*
 - o *Of er effectief voordelen aan verbonden zijn, hangt af van de lokale context. Want bijvoorbeeld bij een intergemeentelijke samenwerking lijkt 1 fysiek huis geen goed idee.*
 - o *Verschillende activiteiten kunnen op andere dagdelen binnen eenzelfde ruimte worden aangeboden, maar dat vraagt dan meestal om een andere opstelling en ander materiaal. Die 'pop-up' is niet steeds evident, dus nadenken welke activiteiten je binnen een ruimte aanbiedt.*
 - o *Belang van een mobiel aanbod om gezinnen te bereiken.*
- *Met andere woorden: het is een belangrijke uitdaging om te bepalen wie je wel en niet in het huis zet. Misschien moet niet alles in één huis komen, maar moet er dubbel worden ingezet: een huis en een netwerk errond.*
- *Virtueel netwerk als het netwerk dat niet onmiddellijk zichtbaar is voor gezinnen en dat werkt achter de schermen van de fysieke plaatsen waar gezinnen naartoe kunnen gaan, bv. binnen intergemeentelijke samenwerking.*
- *In de vormgeving is het ook van belang om aandacht te hebben voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen: outreachend werken, aansluiten op activiteiten in de wijk, 'slimme' inplantingsplaats van fysiek huis en/ of aanbod, belang van specifiek aanbod zoals CB, belang van eigen plek voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen.*
- *Link met lokaal sociaal beleid.*

Welke vragen roept dit thema op bij de deelnemers?³

Fysiek HvhK versus virtueel HvhK

- Wat als je een fysiek huis hebt, hoe pak je dat organisatorisch aan? Wissel je met contactmomenten of geef je alleen de grootste een plaats die dan verder doorverwijzen?
- Wat is de meerwaarde van het samen zitten en hoe geef je dat vorm? Hoe onthaal je mensen en hoe maak je duidelijk dat je daar zit en wat je aanbiedt?
- Hoe is een HvhK onder 1 dak haalbaar? Hoe groot moet dat dan zijn?
- Als we niet 1 fysiek huis vormen, hoe vormen we dat netwerk dan en op welke manier doen we de communicatie en zorgen we voor zichtbaarheid?
- Hoe zorg je voor meerwaarde als niet alles onder 1 dak zit?
- Hoe maak je een virtueel netwerk? Hoe maak je samenwerking actueel als je voor een virtueel huis gaat? Hoe maak je dat duidelijk naar ouders?

Lokaal sociaal beleid

- Welke relatie heeft HvhK met lokaal sociaal beleid?
- Welke middelen zal het lokaal bestuur kunnen vrijmaken en wie heeft de regiefunctie?

Werkingsgebied/ schaalgrootte

- Hoe baken je wijken/regio's af?

Laagdrempeligheid

- Bij intergemeentelijke samenwerking, hoe zorg je voor laagdrempeligheid voor iedereen?
- Landelijke gemeente, hoe kan je alle gezinnen bereiken vanuit het ene huis, onder 1 dak?
- Mobiel aanbod? Hoe maak je HvhK zichtbaar voor de oudere doelgroep?
- Hoe bereik je specifieke doelgroepen? Welke vormgeving is daarvoor belangrijk?

Vorm en coördinatie

- Wat is de beste structuur om de huizen te coördineren? Hoe veranker je het evenwicht?
- Wie coördineert? Allemaal samen?
- Wie bepaalt de vorm? (onder 1 dak, schaalgrootte, ...)
- Hoe kan je regie minder politiek gevoelig maken, als je intergemeentelijk samenwerkt? Garantie op continuering?

Profilering

- Wat is het evenwicht tussen eigenheid en deel van HvhK?
- Wat valt onder brede school en wat onder HvhK?

Inspelen op lokaal-specifieke opportuniteiten

- Wat met andere samenwerkingen, vb kinderdagverblijf met rusthuis?

³ Het gaat hier om een oplistijng van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

Fysiek huis

Doorheen de dag wordt meermaals aangegeven dat een fysiek huis waarin verschillende diensten samen huizen, voordelen heeft voor gezinnen (bv. regioverpleegkundige waarmee gezin een goed contact heeft kan meegaan naar een paar deuren verderop om het gezin naar ander aanbod toe te leiden) en voor partners (gemakkelijker bij elkaar binnenlopen,...).

Maar het wordt niet altijd als ideaal gezien. Veel hangt af van de lokale context:

- Als het gaat over verschillende gemeentes zal het moeilijker zijn om in 1 gebouw te werken.
- In de zorgregio Boom, met zoveel verschillende gemeentes zal het niet haalbaar zijn om ouders naar 1 plaats te gaan die misschien ver ligt. Er zijn wel al bepaalde stromen omdat ouders toch al naar CB moeten en zich daarvoor ook al verplaatsen.
- Voor sommige dingen is het beter om regionaal samen te werken en niet allemaal in 1 huis te zitten.
- Jette: denkoefening aan het maken. Een aantal partners hebben een eigen locatie en eigen werking. Hoe kunnen we dat dan verder vormgeven?

Delen van ruimtes/gebouwen

- Met welke diensten? Met inloopteam, kinderopvang? Vaak botsen regelgevingen bv buitenschoolse opvang en voorschoolse opvang. Na 16u staan hele schoolgebouwen leeg: enorm potentieel!
- Om ruimtes te kunnen delen heb je zeker minimaal wanden en verrijdbare spullen nodig : dit is vaak niet voorhanden en er is vaak geen geld voor.
- Praktijk: een ruimte wordt in de voormiddag gebruikt voor eerder informele ontmoeting, in de namiddag wordt de ruimte gebruikt voor kinderopvang (ander publiek in de vm en nm). Maar pop-up: niet steeds gemakkelijk, vraagt wel wat werk + kwetsbare gezinnen soms nood aan eigen plek.
- Of ontmoeting vrij en informeel in het ene dagdeel en in ander dagdeel ontmoeting met activiteiten.

Belang van het mobiele aanbod naast fysiek huis

Verschillende voorbeelden worden gegeven:

- Dienst gaat naar scholen omdat ouders daar effectief staan. Ze trekken ze (bijna letterlijk) binnen en dan zijn ze samen, praten ze met elkaar en krijgen ze informele netwerken. Ze kiezen zelf de onderwerpen waarover gepraat zal worden.
- Outreachend werken kan belangrijk zijn, maar mensen moeten op een spontane manier op zoek kunnen gaan. Daarom is het belangrijk om extra tools te hebben om zelf naar de gezinnen te stappen, vb in sportclubs om ouders van oudere kinderen toe te leiden.
- Inloopteam Samik, Antwerpen gaat veel meer contacten opnemen met mogelijke partners in de buurt. Bv. zomerplanning bij de apotheker leggen, op vraag van apotheek. Het is meegaan in het verhaal. Zichtbaar zijn kan door ook aan 'partners' te denken die niet meteen betrokken zijn, zoals een apotheker.
- Gebruik maken van ontmoetingsplaatsen die er al zijn, vb kinderdagverblijf. Dat kan insteek zijn om naar hvhk te gaan. Dan moet er een netwerk achter zitten.

Met andere woorden: het is een belangrijke uitdaging om te bepalen *wie je wel en niet in het huis zet*. De deelnemers maken de bedenking dat misschien niet alles in het huis moet worden ‘gepropt’, maar dat er dubbel moet ingezet worden: 1 huis en een extra netwerk errond.

Virtueel netwerk vormgeven en erover communiceren

Praktijkvoorbeeld Boom (pilotregio HvhK) – intergemeentelijke samenwerking

Zorgregio Boom heeft 10 verschillende gemeenten, zeer grote oppervlakte, van zeer landelijk naar dichtbevolkt, in 2 gesplitst door A12 en Rupel. Ze kwamen tot de conclusie dat ze een netwerk moeten maken, die dan overal een lokale toegangspoort dient te hebben (niet enkel virtueel houden, er moet een deur zijn). Achter elke deur dient eenzelfde basisaanbod te zitten. Daarachter zal een groter geheel zitten.

Rond communicatie zijn de eerste gesprekken met K&G gebeurd. Hoe gaan ze nu naar buiten als 1 geheel? Ouders moeten het als 1 geheel kunnen zien. Zowel op papier, als fysiek (namelijk de ‘ingangsdeur’).

In Boom zijn er momenteel wel structuren uitgetekend (virtueel huis waarbij op heel verschillende niveaus wordt gewerkt) en is er zicht op welk aanbod ze willen inbrengen, maar de uitvoering zit pas in het najaar. Er werden 70 partners rond de tafel gebracht.

Financiële aspect: financiering zal niet voldoende zijn vanuit het decreet, dus extra middelen nodig. Maar als een stad bijvoorbeeld investeert, dan wil die ook wel eigen inbreng. De discussie rond regie en coördinatie hangt nauw samen met middelen. Wanneer je met verschillende gemeenten samenwerkt, ligt dat dan wel moeilijker. Wanneer er duidelijke financiering zou zijn, zou het mogelijk zijn om er bijvoorbeeld een apart vzw op te zetten.

Voorbeelden vanuit centrumsteden

Gent: Zodanig grootschalig dat er voor wijken gekozen moet worden. Er zijn misschien mogelijkheden vanuit welzijnsoverleg. De wijken liggen reeds vast. Kinderopvang hangt ook vaak vast aan de wijk. Eigenlijk moet er een coördinator zijn als je met zoveel partners wil samenwerken.

Antwerpen: middelen moeten nog afgewacht worden. Ze willen werken met fysieke Huizen van het Kind op districtsniveau. One stop shop effect: ouders moeten maar op één plaats binnenstappen met hun vraag en niet van het kastje naar de muur gestuurd worden. Er zal daarnaast nog wel outreachend gewerkt worden. De diensten zullen in de lokalen van het huis komen. Daarnaast zullen gezinnen, buurtcomités ook hun ding kunnen doen in het Huis. Uiteindelijk zal er een gemeenschappelijke kalender zijn.

Kleine gemeenten

Het is in kleine gemeenten niet nodig om constant aanwezig te zijn op een fysieke plek. Wel bepaalde momenten. Maar het is wel zeer belangrijk om elkaar te kennen (dus inzetten op het netwerk): weten wie de partners zijn en op wie waarvoor kan gerekend worden.

Welke vormgeving om maatschappelijk kwetsbare gezinnen te bereiken?

- Outreachend werken: Mensen die je niet bereikt: zoeken en er naartoe gaan.
- Aansluiten op dingen die gebeuren in de wijken. vb. buurthuisje buiten (inloopteam, samik), ze organiseren dingen in de zomer. Als je daarop aansluit, dan heb je een goeie ingang.
- Inplantingsplaats van het 'fysiek' huis: In Zottegem is het HvhK niet in het centrum gelegen. Misschien zal er in het centrum een 'loket' HvhK worden opgericht.
- Inplantingsplaats van het aanbod: Peuterspeelpunten in Turnhout. Bepaald peuterspeelpunt op de locatie van een vereniging waar armen het woord voeren. In het begin geen enkel gezin in kansarmoede te zien, middenklasse mama's kwamen erop af, maar geleidelijk aan kwamen ze wel. Nu sociale mix.
- Belang van specifiek aanbod, bv. consultatiebureauwerking (als goed ingeplant). Opmerking daaromtrent: De regelgeving van CB's zou veeleisend zijn. Sommige deelnemers wensen dat er regelgeving minder zwaar zou zijn maar zouden toch graag de Kind en Gezin knowledge/knowhow blijven krijgen. Een moeilijk evenwicht.
- Belang van eigen plek voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen: gezinnen in kansarmoede hebben hun eigen plek nodig, lotgenotencontact, ... Het realiseren van een pop-up aanbod (namelijk lokalen delen voor verschillende groepen en aanbod), is niet altijd evident. Voor sommige mensen is het inloopteam hun tweede thuis. Dit mag niet verdwijnen.

Welke relatie heeft HvhK met lokaal sociaal beleid? Wat is de functie van het lokaal sociaal beleid tov HvhK?

Praktijkvoorbeeld Oostende

In Oostende is er een HvhK dat mee gedragen wordt door het lokaal sociaal beleid. Het HvhK bundelt er heel wat kind-diensten: consultatiebureau, inloopteam, ontmoetingszaal in wachtzaal van consultatiebureau, regioteam van Kind en Gezin, Wegwijzer met cheques voor kansarmen (want één op 4 gezinnen in Oostende leeft in kansarmoede), brugfigurenproject, gezinsbegeleider "voorlezen aan huis", pleeggezinnenzitdag, hulpgroep druggebruikende ouders met kinderen... Er werd een regisseur "kansen voor kinderen" aangesteld met een mandaat voor deze zware klus. Maw : de gemeente kan een locatie ter beschikking stellen en een persoon die de regiefunctie op zich neemt met een flink mandaat.

Extra

Voor rol van lokaal bestuur zie ook 'organisatie van een samenwerkingsverband' (puntje 'Coördinatie/ regie) en zie ook 'visie en missie' (puntje 'Wat kan de rol van een lokaal bestuur zijn?').

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

MOBIEL AANBOD, SAMEN STERK, REGIE, ELKAAR KENNEN, NETWERK, VIRTUEEL HUIS, COMBINATIE (VIRTUEEL EN FYSIEK), VISUALISERING, CONTINUÏTEIT?, REGIEFUNCTIE, FINANCIËLE MIDDELEN, MANDAAT, MOTOR EN STUREN, EXPERTISE STUREN, SOEPELE REGELGEVING MAAR DIE TOCH RICHTING GEEFT (VOOR LOKALE BESTUREN)

Gebruikersparticipatie

Enkele kerngedachten:

- *Door gebruikersparticipatie kan je noden inventariseren en kwaliteit van dienstverlening verhogen en vooral ook de betrokkenheid van gezinnen op je dienstverlening verhogen.*
- *Het is belangrijk dat we een stem geven aan alle verschillende doelgroepen.*
- *Brugfiguren kunnen ingezet worden om de stem van de meest kwetsbaren te laten horen.*
- *Met de signalen die we opvangen van de gezinnen, moeten we ook iets doen. Daarbij is het noodzakelijk duidelijk te stellen wat de gebruikers kunnen verwachten.*
- *Gebruikersparticipatie is geen eenmalige actie maar moet geïntegreerd worden in de werking.*
- *De ideale manier om iedereen te bereiken bestaat niet, maar je kan wel altijd blijven zoeken om zoveel mogelijk mensen te betrekken.*

Welke vragen roept dit thema op bij de deelnemers?⁴

De stem van de verschillende doelgroepen bereiken

- Hoe kunnen we een stem geven aan alle gebruikers, dus zowel de modale gezinnen als de kwetsbare groepen, gegoede ouders, jonge kinderen, mensen met een beperking,...?
- Hoe zorg je ervoor dat niet enkel de meest mondige gebruikers betrokken zijn maar dat elke doelgroep zijn stem 'gelijk' kan laten horen?
- Hoe krijg je kritische en nuttige feedback van mensen die niet gewoon zijn om hun stem te laten horen? Is er iemand die hen zal ondersteunen in het laten horen van hun stem?
- Hoe kan je ouders motiveren om te willen participeren?

Hoe organiseer je gebruikersparticipatie?

- Wat zijn goede, inspirerende praktijken?
 - o Hoe ga je met de kwetsbare groepen aan de slag?
 - o Hoe ga je met ouders van verschillende culturele achtergronden aan de slag?
- Hoe kan je de stem van de gebruiker inventariseren en verwerken?
 - o Via welke kanalen kan je gebruikersparticipatie organiseren, hoe?
 - o Welke afweging maak je bij de keuze van je vraagstelling? Gesloten vragen zijn immers gemakkelijker te verwerken, open vragen zijn zinvoller voor input.
 - o Van waar komt de schijnbaar sterke voorkeur voor metingen en enquêtes als het gaat om ouderparticipatie?
 - o We hebben een diversiteit van gebruikers, gebruik je dan 1 werkvorm of meerdere werkvormen en hoe breng je dat dan goed samen?
 - o Moet participatie altijd gestructureerd of formeel gebeuren?
- Gebruikersparticipatie binnen het Huis van het Kind
 - o Wanneer?
 - Komt vraag van gebruikersparticipatie niet te laat als het HvhK er al is?
 - Is het bij de uitbouw van het HvhK wenselijk om in alle fases van de opstart de gebruikers te laten participeren of niet?
 - In welke fase is het het belangrijkste en hoe intensief laat je gebruikers dan participeren?
 - Hoe kan je gebruikers betrekken bij de opstart van een Huis van het Kind?
 - Waarom zitten de gebruikers hier nog niet aan tafel?
 - o Hoe?
 - Hoe kan je gebruikers mee laten participeren als bijvoorbeeld het Huis van het Kind een virtueel gegeven is?
 - Op welke niveaus krijgt gebruikersparticipatie vorm? Op het niveau van het individueel aanbod of ook reeds structureel, in het bepalen van visie en gezamenlijke doelstellingen? Wie wordt betrokken en waarom?
 - Hoe ga je afstemmen op lokale noden en vragen? Is er nood aan een overkoepelend iets waar mensen inspraak hebben?

⁴ Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

- We kijken met verschillende organisaties verschillend naar gebruikersparticipatie; hoe kunnen we ouders dan samen bevragen in consensus?
- Hoe organiseer je gebruikersparticipatie voor 'moeilijkere functies/acties van het Huis'?
- Ouders kunnen ook concreet dingen mee opnemen en zo de dienstverlening naar andere ouders versterken. Hoe maak je ouders echt eigenaar van het HvhK?
- Wat is er allemaal voorzien om het Huis van het Kind aan te passen aan de noden van de gebruiker?
- Wat is er allemaal voorzien om gebruikers te verenigen?
- Doelstelling: Huis van het Kind niet enkel voor maar ook door gebruikers zelf laten organiseren. Hoe kan je dit aanpakken?

Hoe ga je aan de slag met input van de gebruikers? Mee denken – mee doen.

- Als je ouders bevroegd hebt, wat doe je er dan mee?
- Hoe kan je grenzen stellen en tegelijk open staan voor vragen/noden van gebruikers? evenwicht? Wie zal mee afbakenen?
- Welke verwachtingen ga je creëren?
- Hoe doe je dat eenmaal de diversiteit van antwoorden binnen, en wat doe je er dan mee, schep je dan geen verwachtingen die je niet kan inlossen?
- Hoe zorg je ervoor dat participeren meer is dan luisteren? Bv: als je eerst luistert en dan zegt dat er toch geen budget/lokaal is.
- Wat als de dingen die ouders vragen niet behoren tot de kernopdrachten?

Wat wil je bereiken met participatie?

- Wil je inspraak, mee dingen dragen?
- Professionals denken dat die initiatieven een meerwaarde hebben voor gezinnen, maar is dat wel zo? En hoe komen we dat te weten?
- Wat is er verplicht vanuit het decreet?
- Gebruikersparticipatie in HvhK : wanneer is het dan goed genoeg ? Co-creatie is niet altijd zinvol/haalbaar
- Is het niet voldoende dat een ouder zijn mening kan geven, iets kan melden telkens hij dit wil?
- Wat zijn de verwachtingen van de ouders over HvhK?
- Burgerinitiatief <-> sommige mensen willen gewoon cliënt zijn
- Bepaalt het publiek het aanbod of bepaalt het aanbod het publiek? Heeft de ene richting meer belang en wat denk je te verliezen bij die keuze?
- Niet te geforceerd willen doen; is het summum van participatie een ouderraad op school?
- Waar begint participatie ? Als ouders naar je aanbod komen, participeren ze al.

Wat willen we eigenlijk bereiken met gebruikersparticipatie? Waarom?

Door gebruikersparticipatie kan je:

- noden inventariseren en
 - kwaliteit van dienstverlening verhogen
- door betrokkenheid van gezinnen op je dienstverlening verhogen.

Hoe geef je een stem aan ALLE gezinnen en hoe bereik je ze: enkele praktijkvoorbeelden

Inloopteam

Als sinds het bestaan van het inloopteam is er een groep mama's die al langer langskomen en maandelijks samenkomen over het aanbod van het inloopteam en andere diensten in Oostende: wat loopt goed? Nieuwe zaken? Minder goeie evoluties? Meeste komt het vanuit henzelf, vanuit inloopteam zelf wordt niet veel input gegeven. De meeste medewerkers van het inloopteam zijn vrijwilligers, dus vandaar is dit ontstaan: zo hebben ze een zeg in de werking. Dit zijn 6 à 7 mama's. Zij zijn allemaal zowel gebruikers als vrijwilligers. Er zijn bv. ook mama's van kinderen die bijna niet meer mogen komen omdat hun kind 6 is en nog willen blijven betrokken worden. Het zijn wel al de mondigere kansarme gezinnen die Nederlands spreken en niet mentaal beperkt zijn. Nu staat bv. het zomerprogramma op de agenda in de stad: bv. de opvang start pas om 9u, hoe kunnen we het uur er voor opvang voorzien? In de zomervakantie komen er ook veel meer schoolgaande kinderen mee naar het inloopteam: hoe gaan we dit aanpakken? De thema's worden meestal door henzelf bepaald, maar ook soms vanuit het inloopteam. Meestal is het een heel kort overleg van ongeveer een uur en erna praten zij nog verder, drinken een kopje koffie,... Zijn er al concrete zaken uit gekomen? Ja, bv. Grabbelkans: kansarme gezinnen hebben gratis plaatsen maar kinderen nemen deel aan het gewone aanbod. Geen Grabbelkansplaats meer zorgde voor geen plaats terwijl mama wel wil betalen voor een niet-Grabbelkans-plaats. Dit werd aangekaart. Soms komen er zaken uit die niet haalbaar zijn en dat wordt dan teruggekoppeld: bv. het gebouw kan niet aangepast worden,... Kleine haalbare dingen worden wel opgenomen.

Team van Kind en Gezin

Teamleden gaven al vaak aan dat ruimte tussen consult 15 maand en 24 maand te groot is. Er zou hier iets moeten komen op pedagogisch vlak. Ipv zelf iets te voorzien is de doelstelling om een bevraging te organiseren bij ouders op consult van 24 maanden, onder meer: is er in de periode tussen 15 maand en nu een vraag geweest over medische/pedagische/...? Hadden zij de behoefte om K&G hierover te zien? Hebben ze suggesties over een mogelijk aanbod? Op basis hiervan kan ofwel zelf iets uitgewerkt worden. Of meer samenwerken met andere diensten, ... Doelstelling: komen tot iets wat van de mensen zelf komt en aansluit bij hun behoefte.

Opvoedingsdebat

Er werd een opvoedingsdebat georganiseerd waar iedereen naartoe kon komen. Via bestaande diensten werd dit bekend gemaakt. De helft waren individuele burgers en de helft diensten en organisaties. Qua werkvorm was het een heel leuke methodiek door open vraagstelling. Het debat ging een andere weg uit dan de organisatoren oorspronkelijk hadden gedacht. De focus lag op de speelruimte en hoe men het samen spelen kan bevorderen. Vraag: hoe zullen we hier verder mee gaan? Voor een stuk werd het in de buitenspeeldag mee genomen. Het engagement van de mensen

die er waren, was maar voor één avond. Je kan moeilijk nog meer vragen. Er ontstaat wel iets en dat gaat dan z'n gang tussen mensen onderling,... Op de website van de provincie Limburg staat hier de achtergrond over: vragen, methodiek,...

Ervaringen vanuit vormingsorganisatie

Mensen zijn vaak niet gewoon van hun zeg te doen! Als vormingsorganisatie zijn we heel lang bezig geweest met die mensen aantonen dat ze het kunnen, dat ze als groep vaak dezelfde uitdagingen hebben en creatieve oplossingen zoeken,... Als je kwetsbare groepen wil betrekken, is een bevraging niet voldoende. Het is een leerPROCES! Het kan bv. dat een half jaar tot een jaar één thema opgenomen wordt: wat loopt goed/mis/... En uiteindelijk wordt een advies geformuleerd. Dit is wel intensief.

Gezinsbond

De Gezinsbond heeft ervaring met ouderparticipatie door te werken met focusgroepen.

Ze hebben ook initiatief genomen mbt 'gezinsvriendelijke gemeente': bevraging van ouders. Dit kreeg toch heel wat feedback.

Ontmoetingsplaatsen

In de Speelvijver (Antwerpen): verbetergroepen met een groep cliënten en ervaringsdeskundigen en hulpverlener van de verschillende werkingen om te luisteren naar hun verhaal en in dialoog gaan om samen te zoeken naar verbetermogelijkheden.

Speel'wij (Genk): buurtmoeders. Als het ontmoetingsmoment gedaan is, blijven zij en geven de signalen van ouders door aan de begeleiding.

De groepswerker van een ontmoetingsmoment die onmiddellijk feedback aan de mama's vraagt: wat vind je van het speelgoed,...? Op basis van die input werden al zaken veranderd.

Moedergroepen

Bij de eerste 2 bijeenkomsten van de moedergroepen hebben we de inhoud zelf ingevuld en daarna werd dan door de groep moeders bepaald wat de moeders zelf aangeven.

Welzijnsschakels

Samen werken met Welzijnsschakels <http://www.welzijnsschakels.be/>

South research

Samenwerking met South research die al veel ervaring had met participatie in de ngo-wereld en welzijnsprojecten <http://www.southresearch.be/content/view/12/27/lang,english/>

Wijkwerkers

Samenwerken met wijkwerkers is van meerwaarde. Zij hebben vaak een mooi zicht op wensen/noden van bewoners. Het kind heeft hier een plaats in, maar is niet het uitgangspunt. In een aantal bestaande processen (zoals bv. wijkontwikkeling) kan je het verhaal van gezinnen en kinderen

mee opnemen. Rondhangende jongeren, vuil, verkeersveiligheid, speelruimte, zijn bv. thema's die binnen die processen al aan bod komen.

Handvatten in het geven van een stem aan alle gezinnen

- Verschillende ingangen
 - o Goed kijken in je omgeving wat er lokaal al is aan diensten bv. JAC en daar op verder bouwen
 - o Maatschappelijk trend: heel veel op internet, bv. fora 'Zappybaby,...' Is dit dan geen forum om een divers publiek te bereiken? Maar de verhoudingen offline en online zijn dezelfde: ook hier gaan de mondigste reageren. Maar kan wel goeie manier zijn om mensen die bv. niet fysiek te bereiken zijn, te bereiken.
 - o De ideale manier om iedereen te bereiken bestaat niet. Maar je kan wel altijd blijven zoeken om zoveel mogelijk mensen te betrekken. Als je de optelsom maakt van bv. individuele bevragingen, belangengroepen die er al zijn, projecten,... kom je al tot een groter plaatje.
- Aanpak
 - o Het is belangrijk om terug te koppelen naar ouders! "Heb ik het juist begrepen? Zou dit een begin van een oplossing kunnen zijn als we dit of dat zouden doen?"
 - o Een proces bundelen in een brochure kan ervoor zorgen dat het tastbaarder wordt en 'niet enkel in je hoofd blijft hangen'.
 - o Je kan veel doen met je aanpak. Hoe je het aanbrengt is belangrijk. Bv: de folder van inschrijving in onderwijs met de groep doornemen en bij de inleiding zeggen: 'als jullie niet begrijpen wat hier staat, zijn er nog heel veel mensen die dit niet zullen begrijpen.... Dus het is heel belangrijk om dit van jullie te horen.'
 - o Je kan niet 'alles' geven aan ouders!
 - o Nu is er heel veel input door laagdrempelig met ouders aan de slag te gaan. Informeel werken met ouders versus het formaliseren van gebruikersparticipatie. Er is druk om te formaliseren vanuit het decreet, de kracht zit nochtans eigenlijk in de laagdrempelige, dagdagelijkse werking met ouders.
 - o Ook durven pragmatisch zijn: we weten ook al veel uit praktijkgericht onderzoek en eerdere ervaringen en good practices mbt hoe je kwalitatieve dienstverlening uitbouwt naar diverse groepen. bv er zijn al zoveel drempels in kaart gebracht, dus niet steeds opnieuw ouders bevragen.
 - o Je vertrekt niet van niets maar je moet noden/verwachtingen van de ouders in je buurt wel steeds in de gaten houden.
 - o Balans tussen vraag en aanbod: we organiseren veel rond sociale cohesie bv moedergroepen
 - o Werken met ambassadeurs is ook een optie: per project heb je een ambassadeur en die vangt alle signalen op en koppelt die terug.
- Investeren in maatschappelijk kwetsbare groepen
 - o Belang van gevoel van evenwaardigheid. Wat kan helpen is iemand aan hun kant laten staan die mee standpunt neemt met hen.
 - o Samenwerking met een voorziening die al met die doelgroepen werkt en al dit vertrouwen heeft. Bijvoorbeeld door samenwerking met een inloopteam. Tijdens

een groepsmoment wordt dan bv. een specifieke vraag voorgelegd. Een groepswerker van het inloopteam neemt dit op tijdens een groepsbijeenkomst.

- Aanspreken van brugfiguren en inzetten van ervaringsdeskundigen
- Grootschalige enquêtes: niet iedereen neemt daar deel aan. Dit moet zeker aangevuld worden met aansluiting met organisaties waar die mensen komen en zich veilig voelen bv organisaties waar armen het woord nemen.
- Het is interessant om als professional/ dienstverlener zelf naar de activiteiten van welzijnsschakel gaan. Je moet hier tijd voor maken maar je krijgt er veel voor terug. Je staat tussen de mensen en samen met hen. Daar kweek je vertrouwen bij de mensen.

Participatie van alle gezinnen en tegelijkertijd focus op maatschappelijk kwetsbare groepen

Zoeken naar een evenwicht

Het is een moeilijk evenwicht er te zijn voor *iedereen* en daarnaast de focus te leggen op *kwetsbare groepen*. Hoe kun je zowel met kwetsbaren en niet-kwetsbaren rekening houden? Met mondigen en niet-mondigen? Met Nederlandsprekenden en anderstaligen? We moeten dit zeker op lokaal niveau bekijken.

Mensen die nu in opvoedingswinkels werken komen toch al met dezelfde uitdaging in aanraking? Opvoedingswinkel: richt zich tot iedereen. En tegelijk de focus om kwetsbare ouders een plaats te geven hierbinnen. Door een hele waaier van ondersteuning aan te bieden op dezelfde site, krijg je een natuurlijke mix van alle doelgroepen. Het consultatiebureau is er ook, zodat alle kinderen naar daar komen voor bv. de gehoortest.

In regio Antwerpen-Noord is men al gewoon om te werken met kwetsbare doelgroepen vanuit het team van Kind en Gezin. Maar nu is het een extra uitdaging met de evolutie naar het Huis van het Kind. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zowel kwetsbare gezinnen en niet kwetsbare gezinnen bereikt worden? Dit evenwicht is niet evident, zeker als je al lang focust op maatschappelijk kwetsbare groepen.

Als je eenmaal het vertrouwen hebt kan je een proces aangaan, wat soms met kwetsbare groepen gebeurt. Als je het hebt over 'de modale burger' is de vraag nog altijd hoe je door een momentopname (omdat je veel minder vaak langdurige groepswerkingen hebt met deze doelgroep) hun input kan krijgen.

Er wordt een beleidskeuze gemaakt om zoveel mogelijk te kiezen voor maatschappelijk kwetsbare groepen. Soms krijg je van de modale gezinnen de reactie "en wij dan?" In het decreet wordt gesproken over progressief universalisme... Intensievere bevragingen worden bv. nu ikv wijkwerkingen meer georganiseerd voor kwetsbaardere groepen en minder voor 'modale'.

Ook de stem van ouders die gewoon participeren aan activiteiten en niet enkel ouders die effectief als vrijwilliger werken.

Je moet ook de stem (willen)horen van de ouders die afhaken

Belang van locatie en imago

Veel heeft te maken met de locatie en het imago. Dit imago is heel moeilijk te veranderen. Bv. uit een bevraging door de wijkwerker kwam naar voor dat het buurthuis een negatief imago heeft. Dan is het heel moeilijk om modale gezinnen ernaartoe te krijgen.

Een andere gelijkaardige ervaring: een jeugdhuis had vroeger negatief imago. Door andere diensten daar te vestigen (consultatiebureau, speltheek,...) is dit open getrokken en worden meer diverse groepen bereikt.

Je imago kan ook wijzigen doorheen dagdelen. Bv: overdag veilig, 's nachts onveilig.

Taal

Ook taal kan een obstakel zijn. Heel wat kwetsbare mensen spreken bv. geen Nederlands. In groepswerking is dit bv. ook moeilijk. Er wordt wel getolkt door bv. groepswerkers, maar dan baken je weer af en is het afhankelijk van je medewerker (Berbers/Turks/...). Je zit altijd met het taalelement, zowel mondeling als in vragenlijsten,...

Participatie van vaders

Vaders zijn een vaak vergeten doelgroep. Door de deelnemers werden enkele tips gegeven:

- Papa's die meekomen worden apart geregistreerd, om ons bewust te maken als team.
- Goede momenten voor vaders zijn deze waarbij er iets actiefs te doen is
- Voorbeelden:
 - o We proberen vaders betrekken in activiteiten die iets met bewegen te maken hebben bv verdedigingssporten, fietstochten, show waar kinderen iets brengen.
 - o Vadergroep, speelvijver op zaterdagvoormiddag speciaal om vaders te betrekken
 - o Peutersport
 - o Lokeren: werken met Marokkaanse vaders: zelforganisaties zijn een belangrijk instrument hierin!
 - o Vaderwerking in het inloopteam
 - o Vaderkesdagspel in Speel'wij

Ervaring met het bevragen van de kinderen zelf?

Is dit niet meer het terrein van jeugddiensten? Om kinderen en jongeren te bevragen?

- **Praktijkvoorbeelden:**
 - o Project 8-12: mensen en kinderen worden over deelproject bevroegd.
 - o www.awel.be: signalen van jongeren en kinderen opvangen en er iets mee doen
 - o In Hasselt is een bevraging gedaan over kindvriendelijke gemeente. Men is vertrokken vanuit bestaande werkingen. De bevraging is gestart bij 3-4 jarigen ikv de Babbeldoos t.e.m. kinderen uit het secundair onderwijs. Dit was een heel positieve ervaring.
 - o In de Sloep (Gent) gebeuren heel vaak ouderbevragingen maar vooral informeel. Bv: tijdens onthaal, tijdens groepswerking. Kinderen zelf werden nog niet bevroegd. Men worstelt om alle dingen verzameld te krijgen.

- Bij de opstart van de opvoedingswinkel Kortrijk werden kinderen bevestigd. De resultaten tussen ouders en kinderen waren heel gelijklopend.. Eén verschil: over seksualiteit: ouders zeggen dat dit bespreekbaar is, jongeren net niet. Dit kan heel zinvol zijn ivm de verdere gezinsondersteuning/opvoedingsondersteuning die je dan biedt. Op basis van het bevolkingsregister werden at random gezinnen geselecteerd en deze werden bevestigd (jongeren door studenten – ouders speelden het opvoedingsspel met kaartjes). Het opvoedingsspel ging door in neutraal lokaal. Er werden heel diverse gezinnen bereikt, wat positief was.
- Onderzoek ‘Straatwijs’ in Oostende. Dit gebeurde door straathoekwerk vanuit Samenlevingsopbouw in een wijk met heel hoge woonblokken, heel grote diversiteit van gezinnen en geen fijne buurt om in te wonen. Nu: heel veel pogingen om kwaliteit in de wijk te brengen. Bv: jongerenwerking starten. Er werden bevestigingen gedaan bij de mensen in de wijk over de wijk. Op basis van de resultaten worden nu initiatieven genomen. Bv: nu werkt inloopteam mee aan ‘ontmoeting’, wat heel breed ingevuld is. Het idee van huiswerkklass is ook gegroeid. Er zou een publicatie komen met de conclusies hier rond, in de loop van dit jaar. Ook Jongerenwelzijn is betrokken.

Actief participeren: hoe doen we dat?

Zijn er nu al manieren waarop jullie ouders/kinderen actief laten participeren? Enkele praktijkvoorbeelden werden gegeven:

- Buurtwerk: buurtbewoners worden zelf mee verantwoordelijk gemaakt voor de speelterreinen, ze hebben bv. een sleutel, helpen mee om proper te houden,... Het verhaal van gezins/opvoedingsondersteuning zit in het ruimer proces van buurtontwikkeling/werking.
- Gelijkaardig voorbeeld van binnen onderwijs: eenmalig groepje wordt structurele participatie.
- Ouderwerking in de buurt in Brugge: omschreven in ‘Buurtgerichte wijkwerking’ (publicatie): ouders nemen zelf initiatieven,...
- In inloopteams: mama’s organiseren zelf brei- en naaiatelier. Inloopteam zorgt enkel voor logistieke. Zij schakelen zelf telkens iemand in die goed is in bv. vilten, breien,... Dit werkt echt goed.
- Naaiatelier is gelukt omdat dit ‘iets doen’ is. Een bepaalde groep was bv. niet meer zo geïnteresseerd in opvoedingsthema’s. Ze kregen wel de mogelijkheid om nog bijeen te komen los hiervan. Dit is uiteindelijk wel uitgedoofd na een enthousiaste start.

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers)

EN-EN ,GEÏNTEGREERD, VOOR ALTIJD, LEREN EN DOEN, DURVEN OP INZETTEN, KWETSBAAR EN MODALE GEZINNEN, DROOM EN WERKELIJKHEID, VERBINDEN, AFSTEMMING TUSSEN PARTNERS, PRAGMATISCH, PARTICIPATIE VAN KINDEREN EN JONGEREN, DUIDELIJKE VERWACHTINGEN NAAR OUDERS, LUISTEREN, SIGNALLEN OPVANGEN EN ER IETS MEE DOEN, GRENZEN BEWAKEN, SCHROOM, MEEDOEN MET WAT ANDERE ORGANISATIES ORGANISEREN

De diensten in Huis

Enkele kerngedachten:

- Huizen van het Kind als **vindplaats van diensten voor gezinnen**.
- Wat regelt het decreet?
 - o In de Huizen van het Kind dienen minimaal drie pijlers aanwezig te zijn: **preventieve gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en ontmoeting - sociale cohesie**.
 - o Aanbod dat via de uitvoeringsbesluiten (verbonden aan het decreet) erkend en gesubsidieerd zal worden, dient verplicht aan te sluiten. Het gaat hier onder andere over de consultatiebureaus, opvoedingswinkels en inloopteams.
 - o Ieder Huis van het Kind omvat preventieve medische consulten (erkend/ gesubsidieerd door Kind & Gezin), consulten door de regioteamleden van Kind & Gezin, minimaal twee andere verschillende vormen van aanbod en actieve doorverwijzing van gebruikers naar diensten.
- Op basis van eigen ervaringen, gepercipieerde kansen,... geven de deelnemers een **variëteit** aan van mogelijke partners, aanbod en sectoren die van belang(kunnen) zijn binnen een Huis van het Kind.
- De drie pijlers lopen in elkaar over. Sommige partners situeren zich met hun aanbod binnen meer dan 1 pijler.
- **In functie van noden** van gezinnen wordt er ook **breder** gekeken **dan de drie pijlers** (onderwijs, werk,...).
- Het voorzien van een warm en centraal **onthaal** vindt men een cruciale **functie** binnen een Huis van het Kind.
- Het verder uitbouwen van de **perinatale ondersteuning** wordt gezien als een opportuniteit van het Huis van het Kind.
- Ook het invullen van het hiaat van aanbod ten aanzien van **gezinnen met tieners** wordt expliciet vermeld als een uitdaging waar de Huizen van het Kind positief toe kunnen bijdragen.
- Hoe het Huis van het Kind er lokaal zal uitzien en wie er uiteindelijk als partner zal toetreden hangt af van de **lokale context**: wie zijn de mogelijke partners, en wie kan welk engagement opnemen?
- Ook belangrijke **randvoorwaarden** bepalen welke diensten in Huis komen (bv. toegankelijkheid van aanbod – beroepsethiek - ...)?
- **Kortom**, er zijn minimale regels over welke diensten er minimaal in de Huizen van het Kind te vinden moeten zijn, maar hoe het Huis van het Kind er finaal en lokaal uit zal zien, is afhankelijk van lokale noden en lokale kansen.

Welke vragen roept dit thema op bij de deelnemers?⁵

Wat kan een Huis van het Kind concreet inhouden?

- Welke praktische voorbeelden bestaan er nu al voor de invulling van de 3 pijlers?
- Welke zijn de verplichte diensten?
- Wat zijn mogelijke partners?
- Krijgen ook privé-diensten een plaats? Bv. studiebegeleiding?
- Wat wordt er verstaan onder opvoedingsondersteuning? Welke criteria zijn hier aan verbonden?
- Rol kinderopvang in Huis van het Kind?
- Heel veel sociaal-cultureel werk brengen initiatieven van de burger samen ; is er al gekeken naar het sociaal cultureel middenveld. Wat is de plaats van het sociaal cultureel vormingswerk in de samenwerkingsverbanden rond de HvhK.
- In Antwerpen blijkt uit onderzoek dat de burger de HvhK ziet in het kader van het buurtwerk. Welke rol kan het sociaal cultureel werk daar in spelen? Het buurtgericht werken in de HvhK. Het woord aan de gebruiker (de burger) geven. Participatie van de gebruiker?
- Rol van het expertisecentrum kraamzorg ? Rol CKG?

Leeftijdsgebonden aanbod – blootleggen van hiaten?

- Welke initiatieven voor min 9 maanden? Hoe zwangere ouders bereiken? Hoe perinataal aanbod garanderen?
- Welke diensten betrekken voor de focus op jongeren en tieners?

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen

- Integrale ondersteuning van maatschappelijk kwetsbare gezinnen: welk aanbod is nodig?
- Hoe een buurt-en nabijheidsdienst een plaats geven in het geheel van de HvhK, vooral naar tewerkstelling van kansengroepen?
- Hoe tewerkstelling van kansengroepen een kans geven?

Vele vragen ook rond samenwerking (eerste thema in deze bundel), zoals:

- Hoe samenwerking bereiken tussen de diensten van de verschillende pijlers?
- Hoe kan je er voor zorgen dat overlappende diensten elkaar kunnen aanvullen, zonder overlap?
- Rol van lokaal bestuur als je eigen aanbod hebt ?
- Hoe krijg je weet van een startend Huis van het kind in je regio? En hoe kan je er als actor bij betrokken worden?
- Hoe gebiedsdekkend pedagogisch advies toegankelijk maken?

⁵ Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

Welke diensten in een Huis van het Kind?

Zoals in het voorontwerp van decreet is bepaald, gaat het om aanbod binnen minimaal drie pijlers, namelijk preventieve gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning, en activiteiten ter bevordering van ontmoeting en sociale cohesie.

Aanbod dat via de uitvoeringsbesluiten (verbonden aan het decreet) erkend en gesubsidieerd zal worden, dient verplicht aan te sluiten. Het gaat hier onder andere over de consultatiebureaus, opvoedingswinkels en inloopteams.

Ieder Huis van het Kind omvat minimaal preventieve medische consulten erkend of gesubsidieerd door Kind & Gezin, consulten door de regioteamleden van Kind & Gezin, en minimaal twee andere verschillende vormen van aanbod, en actieve doorverwijzing van gebruikers naar diensten.

Het decreet moet echter gelezen worden als een uitnodiging aan alle actoren die zich inzetten voor gezinnen met kinderen en de reële Hvkh zullen dit minimale aanbod altijd overstijgen.

Welke mogelijke partners worden vermeld tijdens de wiktalks?

De kracht van het Huis van het Kind = vindplaats van diensten voor (aanstaande) gezinnen.

De deelnemers vermeldden volgende mogelijke partners/ aanbod/ sectoren: armoedeverenigingen, bibliotheek, buurtstewards, buurtwerking, Centrum basiseducatie, Centrum voor Algemeen Welzijnswerk, Centrum voor Kinderzorg en Gezinsbegeleiding, centrum voor Leerlingbegeleiding, consultatiebureau, dienst inburgering VDAB, eerstelijns hulpverlening, expertisecentra kraamzorg, EXPOO, gezinsactiviteiten, gezinsbond, huisartsen, huiswerkbegeleiding, (informele) ontmoetingsplaatsen, inloopteam, JAC, jeugdbeweging, jeugd welzijnswerk, JIP, kinderopvang, kraamkaravaan, kraamzorg, LIFT, lokaal bestuur, OCMW, opvoedingslijn, opvoedingswinkels, oudergroepen met of zonder bepaalde activiteiten (bv. kookworkshops,...), peutersportpunten, samenlevingsopbouw, scholen, socio-culturele sector, spelotheken, STOP 4-7, straathoekwerk, tandarts, Triple P, vertrouwenscentrum kindermisbruik, villa ou-ki, vormingsinstellingen, vroedvrouwen, ziekenfondsen, zorgcoördinatoren,...

Deze variëteit wordt vermeld vanuit eigen ervaringen van de deelnemers en/ of opportuniteiten die men ziet binnen de ontwikkeling naar Huizen van het Kind.

In de wiktalks rond progressief universeel aanbod werd de vraag gesteld of er ook soms ruimer wordt gekeken dan de drie pijlers om aanbod binnen de Huizen van het Kind vorm te geven:

- Zo had men het onder meer over de onderwijsproblematiek bij maatschappelijk kwetsbare gezinnen, waar onder meer het aanbieden van huistaakbegeleiding binnen een Huis van het Kind van meerwaarde kan zijn (al is de onderwijsproblematiek wel ruimer dan dat).
- Verder werd de vraag gesteld of aanbod dat gericht is op 'vaardigheden voor ouders' (bv taal cursus) een meerwaarde kan betekenen bovenop een aanbod dat zich enkel focust op opvoedingsondersteuning en gezondheid van het kind. Draait het Hvkh enkel en uitsluitend om preventieve gezinsondersteuning? Bv kan de bib en de werkwinkel, een huiswerklokaal of een cursus cupcakes maken ook onder één dak van het Hvkh?

- Vanuit een integrale ondersteuning van maatschappelijk kwetsbare gezinnen vindt men het ook opportuun om jobgerelateerde zaken (arbeidsmarkt / sociale diensteconomie) te betrekken bij het Huis van het Kind.

Belang van lokale differentiatie

Zoals blijkt, geven de deelnemers vele potentiële partners aan. Uit de verschillende wikiparls blijkt echter dat het lokaal sterk verschillend is welke partners aanwezig zijn en wie welk engagement kan opnemen.

Om te komen tot die lokale differentiatie binnen de Huizen van het Kind worden onder meer volgende stappen opgetekend:

- In kaart brengen, inventariseren van lokaal aanwezig aanbod en/ of partners.
- Met wat zijn gezinnen allemaal bezig? Wat zijn noden en vragen van de lokale gezinnen?
- Afstemmen van aanbod op de noden en vragen van de gezinnen, ook al bestaat het aanbod nog niet.

Uitdagingen:

- o Hoe kunnen organisaties, rekening houdende met hun eigen opdracht en rekening houdende met de manier waarop ze hun willen profileren, het aanbod gaan afstemmen op ander aanbod en op die manier het aanbod af te gaan stemmen op lokale noden?
- o Steeds bekijken wat een mogelijke win-win situatie kan zijn. Je hebt daar wel trekkers voor nodig die hiermee bezig kunnen zijn geven de deelnemers aan. Onbekend is ook vaak onbemind. Veel coördinatoren van diensten kennen elkaar niet en weten niet waarmee deze bezig zijn. Soms kan het ook gewoon al helpen wanneer de werkorganisatie van een dienst anders gebeurt. Als je goed zoekt, dan kan er veel, maar je moet goed zoeken en dat kost tijd en moeite.

Een uitdaging die verbonden is aan deze lokale differentiatie is hoe organisaties die bovenlokaal werken hierin hun positie kunnen innemen. Bv. een CKG kan niet overal meewerken aan Hvhk. Bepaalde modules kunnen niet zomaar overal aanwezig zijn. Hoeveel tijd is nodig voor vergaderingen, ouders hebben daar niets aan. Mobiliteit is opdracht voor diensten, niet voor ouders.

Privé-partners?

Moet er een afbakening komen? Kunnen ook privé-partners worden opgenomen in het samenwerkingsverband?

- Op een aantal plaatsen waar de Huizen van het Kind vorm aan het krijgen zijn, is dit niet of nog niet het geval (bv. Nazareth), op andere plaatsen is men dit aan het bekijken (Genk). Het lijkt van belang om te zoeken naar samenwerkingen en overeenkomsten tussen de verschillende lokale aanbieders (bv. 10 kinesisten in 1 gemeente), om zo met concurrentie om te gaan en om vanuit zo'n samenwerking een meerwaarde te bieden aan gezinnen.
- Voor het perinatale luik wordt de discussie aangegaan omtrent positie van zelfstandige vroedvrouwen en gynaecologen. Er wordt gesteld dat vroedvrouwen vaak avonden/initiatieven naar zwangeren organiseren maar hiervoor moet een bijdrage betaald worden en enkel ouders waarvan het ziekenfonds in orde is, kunnen hier aan deelnemen. Dit

is het gevolg van het systeem van prestatiegeneeskunde. Om dit op te vangen kan de vraag gesteld worden aan het OCMW. Voor vele OCMW's is de insteek het welzijn van het kind en niet het statuut van de ouder. Het OCMW kan hier zeker een belangrijke partner zijn, binnen bestaande dienstverlening van OCMW, of eventueel met middelen van sociale culturele participatie (goede praktijk te Roeselare).

- Men vindt het van belang om zelfstandige vroedvrouwen, tandarts, huisartsen,... minimaal in kaart te brengen per zorgregio. Eventueel kunnen zij een functie vervullen in het ruim samenwerkingsverband (zie cirkels in hoofdstuk rond de organisatie van een samenwerkingsverband).

Functie 'onthaal' in de Huizen van het Kind

De vraag is niet enkel welke partners mogelijk van belang zijn, maar vooral ook welke functies je wenst aan te bieden in een Huis van het Kind. Binnen verschillende wiktalks wordt het belang van de onthaalfunctie vernoemd:

- een centraal onthaal: als mensen met een vraag komen, dat er dan op een professionele manier aan vraagverheldering wordt gedaan;
- maar binnen een Huis van het Kind hoeft niet iedereen een vraag te hebben, geven deelnemers aan. Vandaar: vooral nadruk op een warm onthaal waar iedereen zich welkom voelt, waar iedereen kan 'ontmoeten', en waar men terecht kan met verhaal (hoeft dus geen vraag te zijn).
- In een project van Kind & Gezin te Antwerpen werkt men met fysieke permanentie. In ieder huis zou er een fysieke persoon nodig zijn die alle eerste vragen kan opvangen.
- Fysieke plaats, telefonisch,... wie kan waar terecht?
- Ook een digitaal platform mag niet vergeten worden.

'Leeftijdsgebonden' aanbod – blootleggen van hiaten

Perinatale luik

De HvhK zijn een belangrijke opportuniteit om perinatale zorg meer in de eerste lijn te brengen.

Medische zorg, psycho-sociale ondersteuning, voorbereiding op ouderschap, ondersteuning van jong ouderschap, voorbereiding op bevalling, borstvoeding.

Hierbij is het consultatiebureau en opvoedingswinkel van belang, maar ook sterke samenwerking met huisartsen, vroedvrouwen, kraamzorg, gynaecologen, OCMW... en dus met verschillende andere prenatale en perinatale partners. Zie ook supra, het stuk rond privé-partners.

Ondersteuning van (gezinnen met) tieners

Aanbod voor tieners, zoals jeugdwerk, jeugdhuis, JAC,... in Huis van het Kind? Verschillende visies:

- Diensten die zich richten tot jongeren: hier kan een HvhK mee samenwerken of echt een deel van het Hvhk worden met een gedeelde visie.
- Soms kan het goed zijn om een JAC NIET fysiek in een Hvhk te zitten, is niet aantrekkelijk voor jongeren.
- Hvhk is niet interessant genoeg voor die jongeren, maar er moeten wel linken zijn en misschien is het wel toegankelijk voor ouders van deze tieners?

Aanbod voor ouders van tieners?

- Er is nood aan initiatieven voor ouders van tieners – hiaat. Waar vinden zij een plek, je ziet ze niet meer aan de schoolpoort,...? Hen bereiken is dus niet gemakkelijk.
 - o Voor oudere kinderen kan je op zoek gaan naar plaatsen waar ouders nu al samen komen en hier je ‘opvoedingsondersteunings-wagonnetje’ (bv mobielhuisje opvoedingsondersteuning, rugzak met folders, aanspreekpersoon,...) aan vasthaken. Daar kan je verbinding met ouders maken, eerder dan iets geforceerd apart te doen naar ouders van lagere schoolkinderen en tieners. Om dit wagonnetje uit te bouwen ontbreken nu helaas de middelen; dit is nochtans een zinvol initiatief dat relatief weinig middelen vraagt.
Bv. zwemclub in de stad Antwerpen: hier komen ouders met verschillende culturele achtergronden al samen in cafetaria terwijl de kinderen zwemmen. Een aanspreekpersoon en/of een mobielhuisje opvoedingsondersteuning zou hier perfect inpasbaar zijn en heel laagdrempelig zijn.
Knelpunt: Als kinderen ouder worden gaan ze meer en meer zelfstandig naar activiteiten en komen de ouders niet meer mee. Het is moeilijk om plekken te vinden waar ouders van tieners samenkomen.
 - o Het is belangrijk te investeren in ontmoeten van ouders van kinderen van 3 tot 12 jaar. Hier leg je de basis naar ouders toe. Als ouders weten dat ze met opvoedingsvragen terecht kunnen, zullen ze hier naar teruggrijpen, ook als hun kinderen ouder zijn. Onder de 12 jaar is het voor ouders vaak veiliger en comfortabeler om hun vraag te stellen (‘minder zware problematieken’ op die leeftijd) en kunnen ouders elkaar ook mee ondersteunen.
- Op tienerleeftijd zijn er meer moeilijke vragen waar er vaak een taboe rond bestaat bv drugs,... Hier is het inzetten van ouders als mede-ondersteuners dus moeilijk en verkiezen ouders een professionele medewerker. Bij ouders van tieners zijn er enorm veel gevoeligheden : bv in rijkere gebieden zijn er vaak rondhangende jongeren met geld (daar durft men niet over spreken op colleges). Deze jongeren zijn ook kwetsbaar maar op een ander gebied : alcohol, drugs, isolement
- In het ondersteunen van ouders van tieners moet ook ingezet worden op preventief werken, niet enkel als het te laat is.
Bv via de scholen: op ouderinfo-avonden kan je veel ouders bereiken. In de periferie van steden en meer landelijk gelegen regio’s participeren ouders hier sterk en is dit zeker een optie. In stedelijke context bereikt de school veel minder ouders (geschat op 20 %)
- Nood aan huiswerkbegeleiding bij gezinnen. Daar zijn ouders in geïnteresseerd, en daar kan je hen dus tegen komen en je aanbod voorstellen.
Ook bepaalde vormingen, zoals rond faalangst en stress.
- Is naam ‘kind’ voor tieners? Maar:
 - o In de opvoedingswinkels, die in het samenwerkingsverband HvhK zullen zitten, bereiken ze wel veel ouders van tieners.
 - o In Oostende is er geen echt onthaal. Het inloopteam, dat op de benedenverdieping zit, kreeg daar een vraag over een zoon van +18 jaar. De naam ‘Huis van het Kind’ brengt associaties mee.

Welke randvoorwaarden bepalen welke diensten in een Huis van het Kind komen?

Toegankelijkheid/bereikbaarheid

De diensten moeten toegankelijk en bereikbaar zijn vanuit het perspectief van gezinnen.

Dit betekent onder meer dat niet enkel diensten op een bepaalde locatie worden aangeboden, maar dat er ook dienstverlening kan worden aangeboden via elektronische weg, website, telefonisch, sociale media...

Focus op laagdrempeligheid

Om laagdrempelig te zijn, is het belangrijk om drempels zoveel als mogelijk te verlagen (zie ook 'een progressief universeel aanbod').

Beroepsethiek

- Kan elke partner zijn eigen richtlijnen behouden?
- Wat met zeer tegengestelde visies? Wat met partners waarover je vragen hebt bij de kwaliteit?
- Goede praktijken/ richtlijnen?:
 - o Nog beperkt.
 - o In Oostende nog niet zo actief daar rond. Nu met directe partnergroep zal er een operationele visie opgezet worden. Een visietekst met inbegrip van beroepsethiek.
 - o In Lokeren is er een aparte code voor casemanagement.
 - o Samen zitten rond verschillende thema's. Best lokaal te bekijken en niet overal hetzelfde.
 - o Bewaak de laagdrempeligheid in het verhaal van beroepsethiek.

Profilering van actoren

- Besef dat sommige partners onder hetzelfde dak (letterlijk) soms een veel ruimere profilering hebben dan de eigen dienst binnen het HvhK;
- Wat met de gekleurde achtergrond van bijvoorbeeld organiserende besturen?

Profilering van Huis van het Kind

- Focus op kind op de voorgrond houden is en blijft belangrijk;
- Het huis moet er zijn voor iedereen wanneer het gaat over ouders en kinderen;
- De profilering moet zitten in het feit dat wanneer ouders een vraag hebben mbt hun kind dat ze zich automatisch kunnen richten tot de HvhK. Het label moet in feite genoeg zijn. En in het HvhK moet je vraag verhelderd kunnen worden;
- HvhK moet ook signaalfunctie vervullen om signalen te geven naar een bestuur om noden in te vullen;
- Het label HvhK kan ook 'negatieve connotatie' van 'jij hebt een probleem' gaan oplossen, door laagdrempelige niet-probleemgerichte profilering;

- Het HvhK moet niet jaren hetzelfde blijven, is een proces.

Inhoud van de drie pijlers

Preventieve gezondheidszorg

Omhelst onder meer de functie van vaccinatie, vroegtijdige detectie van gezondheidsrisico's, gezondheidsbevordering.

Consultatiebureau – CLB: nood aan naadloze overgang, wens om samen te werken, nog weinig concrete praktijkvoorbeelden.

Opvoedingsondersteuning

Wordt breed bekeken, vertrekken van wat er leeft in de regio.

Verschillende groepen gezinnen vragen verschillende dingen: opvoedingsondersteuning moet dus op maat van elk gezin gebeuren.

Belangrijk is dat ouders elkaar kunnen ontmoeten en iemand kunnen aanspreken, opvoedingspermanentie.

Ontmoeting en sociale cohesie

Huizen van het Kind kunnen een belangrijke rol spelen in het creëren van informele netwerken, want het kunnen plaatsen zijn waar je als ouder en als kind weet dat je andere ouders en kinderen zal ontmoeten.

Vele mensen bouwen vanuit zichzelf een informeel netwerk uit. Maar niet iedereen heeft de kans tot informele ontmoeting. Dus door als organisaties in te zetten op 'informele ontmoeting' geef je de mensen die er zelf niet in slagen de kans om een netwerk uit te bouwen. Maar je moet niet voor iedereen extra's doen. Je kan randvoorwaarden creëren waardoor zij een sociaal netwerk kunnen creëren.

Afhankelijk van de regio is er betrokkenheid van verschillende partners om het bevorderen van ontmoeting en sociale cohesie vorm te geven, bijvoorbeeld:

- In meer landelijke gebieden : vrijwilligers aan huis die komen voorlezen.
- In grote steden: kleinere behuizing, dus wel meer nood aan fysieke plaats waar ouders en kinderen elkaar kunnen ontmoeten en ruimte hebben.
- Belang van de socio-culturele sector en buurtwerk (zie ook 'de burger in huis').

Enkele voorbeelden:

- Oostende: CB, wachtzaal-gesprekjes, een vast moment, elke maandagvoormiddag. + laten aansluiten bij een andere activiteiten, bijvoorbeeld ruilwinkel in combinatie met ontmoeting.
- In Middelkerke activiteit: breien en naaien, georganiseerd door vrijwilligers organiserend bestuur.
- In de kinderdagverblijven (Wetteren) zijn er ook veel initiatieven. BvB blotevoetenbad. Zoeken naar goeie activiteit en dan ontmoeting er aan koppelen, niet los van een activiteit.

- Pajottenland: werkgroep gegroeid uit lokaal overleg opvoedingsondersteuning (LOO). Verschillende vormingsmomenten en daaraan ontmoeting gekoppeld. Gemeentes legden budgetten samen om week van de opvoeding te realiseren. Ook cursus babymassage in CB. Niet teveel inspanning maar dit werkt wel.
- Turnhout: peuterspeelpunt, gekoppeld aan spelotheken. Hier is men geslaagd om combinatie van modale en kwetsbare gezinnen samen te krijgen.
- Schoolpoortcontacten in Lokeren
- Mamacafés
- Oostende: Sociale dienst vreemdelingen: project 'moeders zonder grenzen' (verhalen vertellen) opleiding voor allochtone moeders om als intermediair te werken. Zoeken naar meer afstemming
- Hageland: landelijk, weinig mobiliteit: fiets-leen-punt
- Ontmoeting steeds op vaste plaats, of op locaties speeltuinen, wandelpaden met ouder en kind samen? Ervaring leert dat voor ouders en kinderen vanaf 4 jaar er meer activiteiten georganiseerd moeten worden; het binnenblijven in een ruimte is minder interessant voor deze kinderen.
- Anderstaligen, nieuwkomers voelen zich soms onwennig bij informele ontmoetingsmomenten waar er geen activiteiten worden georganiseerd. Hier zijn zeker in het begin activiteiten/gezinsuitstappen raadzaam.

Hoe kan je in je regio weten of men bezig is met de opstart van een HvhK?

Oproep aan alle starters om op de website van HvhK (emailadres info@huizenvanhetkind.be) je kenbaar te maken. Je kan er ook als actor vragen stellen.

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

REGIEROL, ONTHAAL MET GOEIE DISPATCHING, GOED OVERZICHT, ROL LOKAAL BESTUUR, "LESS IS MORE", SAMENWERKING, GEDRAGENHEID, DIVERSITEIT

Een progressief universeel aanbod

Enkele kerngedachten:

- *Een progressief universeel aanbod*
= een basisaanbod voor alle gezinnen (universeel), met aansluitend en geïntegreerd een supplementair aanbod (progressief) voor gezinnen met specifieke noden.
= aanbod voor iedereen, wat betekent dat je niet hetzelfde zal doen voor alle gezinnen, maar je aanbod zal aanpassen naargelang meer of mindere noden.
- *Universeel versus doelgroepgericht versus behoeftegericht:*
 - *Universeel: aanbod voor iedereen, waarbij je ervoor zorgt dat iedereen er gebruik kan van maken.*
 - *Doelgroepgericht: bewust omgaan met oa gezinnen die in een maatschappelijk kwetsbare situatie leven.*
 - *Behoeftegericht: luisteren naar behoefte van gezin dat voor je zit, al dan niet uit een doelgroep.*
- *Profilering: Huis van het Kind is er voor alle (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren, dus niet probleem- of doelgroepgebonden – wat niet wil zeggen dat er geen probleem -of doelgroepgericht aanbod mag zijn.*
Relevante vragen die men zich lokaal kan stellen:
 - *Moet er meer (lokale) differentiatie zijn binnen het universele aanbod?*
 - *Moet er doelgroepgericht/ specifiek aanbod zijn?*
 - *Moet er doelgroepgericht/ specifieke toeleiding zijn?*
 - *Hoe een goed evenwicht bekomen tussen ‘er zijn voor alle gezinnen’ en tegelijkertijd ‘bijzondere aandacht hebben voor specifieke doelgroepen’?*

Toelichting: waarvoor staat een progressief universeel aanbod?

De kerngedachte van het progressief universalisme staat uitgedrukt in artikel 6 van het voorontwerp van decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning: “De preventieve gezinsondersteuning beoogt een *universele* dienstverlening, waarbij een *basisaanbod* dienstverlening wordt aangereikt aan *elk* kind en *elk* gezin. Aansluitend bestaat een *geïntegreerd supplementair aanbod* dat *aangepast is aan de noden van specifieke gezinnen*, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar de ondersteuning van maatschappelijk kwetsbare groepen.” Een progressief universeel aanbod staat dus voor aanbod voor iedereen, wat betekent dat je niet hetzelfde zal doen voor iedereen, maar je aanbod zal aanpassen naargelang meer of mindere noden.

Aanbod dat voorzien wordt vanuit het principe van progressief universalisme wordt internationaal als een goede praktijk naar voor gedragen (o.a., Europese Commissie, 2013, 20 februari), zeker ook (en niet uitsluitend) in de strijd tegen kinderarmoede. De Huizen van het Kind bieden een opportuniteit om het progressief universalisme vorm te geven, aangezien het doel eruit bestaat om verschillende diensten samen te brengen, af te stemmen op lokale noden en vragen, en dit duidelijk te ontsluiten naar alle (aanstaande) gezinnen met kinderen en jongeren.

Welke vragen roept dit thema op in de wiktalks?⁶

Doelgroepgericht versus universeel aanbod

- Hoe oog hebben voor iedereen en vanuit een universeel kader gaan differentiëren?
- Waarom universeel aanbod en doelgroepgericht aanbod?
- Wanneer heb je een goede verhouding tussen universeel aanbod en doelgroepgericht aanbod?
- Is het doelgroepgericht of behoeftegericht aanbod?

Hoe zorg je ervoor dat alle gezinnen zich aangesproken voelen?

- Hoe ervoor zorgen dat je komt tot aanbod waarbinnen iedereen zich aangesproken (blijft) voelen?
- Wat is de ideale toeleiding naar andere partners in het netwerk HvhK?
- Hoe zorg je voor een gezonde sociale mix?
- Is het vanzelfsprekend dat kwetsbare en kansarme gezinnen zullen en kunnen deelnemen aan aanbod binnen Huis van het Kind?
- Hoe zo weinig mogelijk stigmatiserend werken?

Hoe bepaal je het aanbod? Op basis van wat leg je prioriteiten?

- Voor welke vraag een aanbod?
- Hoe kan je best samen afstemmen op behoeften (leemtes)?
- Invloed van lokaal bestuur?
- Invloed van politieke klimaat op de bepaling van het “progressieve”?

Universeel versus doelgroepgericht aanbod

⁶ Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

Wat is een universeel aanbod? Dat is aanbod voor iedereen, waarbij men zorgt dat iedereen er gebruik kan van maken.

Wat is doelgroepgericht aanbod? Het is niet synoniem aan een individuele benadering, het is wel bewust omgaan met gezinnen die oa in een maatschappelijk kwetsbare situatie leven.

De uitvoeringsbesluiten van het decreet zouden er moeten over waken dat er wordt ingezet op maatschappelijk kwetsbare doelgroepen.

- Hoe in uitvoeringsbesluit opnemen? Als een kwaliteitsindicator? Maar belangrijk om te bekijken *hoe* dit dan zou worden geformuleerd en ten aanzien van *wie en* op welk niveau (niveau Huis van het Kind of individuele actoren?). De deelnemers geven immers aan dat er ten aanzien van individuele actoren (met uitzondering van Kind & Gezin aanbod) niet zomaar iets kan opgelegd worden in de uitvoeringsbesluiten.
- Hoe kan er worden ingezet op doelgroepen?
 - o Enkele vragen die men zich lokaal kan stellen:
 - Moet er meer (lokale) differentiatie zijn binnen het universele aanbod?
 - Moet er doelgroepgericht/ specifiek aanbod zijn?
 - Moet er doelgroepgericht/ specifieke toeleiding zijn?
 - 'Eigenheid voor lotgenoten' wanneer is dit een belemmering en wanneer is dit een voorwaarde en hoe profileer je dit? Wanneer is het samenzijn met lotgenoten en mensen waarmee je je herkent?
 - o Enerzijds is diversiteit mooi en moeten we ook zien dat we bepaalde ouders niet te snel in een vakje steken. Ouders moeten zich vooral begrepen en aangesproken voelen. Anderzijds is een inclusief aanbod niet evident. Het is heel hard werken om gezinnen in kansarmoede naar een bepaald aanbod te krijgen. Enkele concrete tips die door de deelnemers werden aangehaald om gezinnen in kansarmoede/ maatschappelijk kwetsbare gezinnen te bereiken (zie ook hoofdstuk betreffende 'de vorm'):
 - Gezinnen in kansarmoede hebben hun eigen plek nodig, lotgenotencontact, ... → Inzetten op een fysieke plaats.
 - Outreachend werken.
 - Integraal werken, zie ook de diensten in Huis, met bv. ook linken naar onderwijs en naar jobgerelateerde diensten.
 - De kracht van de informele netwerken om maatschappelijk kwetsbare gezinnen te bereiken.
- Hoe zorg je voor een goede verhouding tussen basisaanbod en specifiek aanbod? Dit is niet diepgaand besproken, maar doorheen de wikipark kwamen verschillende criteria (niet-exhaustief) naar boven waarmee best wordt rekening gehouden in het bepalen van deze verhouding:
 - o Behoud van de laagdrempeligheid;
 - o Profilering (Huis van het Kind is er voor iedereen – evenwicht vinden tussen basisaanbod en specifiek aanbod);
 - o Ervoor zorgen dat het aanbod in het Huis van het Kind 'veilig' is, dat alle gezinnen zich er welkom.

- Universele dienstverlening is enerzijds minder stigmatiserend voor doelgroepouder, maar teveel nadruk op universele kan er ook voor zorgen dat de doelgroepouder zich 'onthecht' voelt en 'verloren loopt' in HvhK aangezien geen eigen plaats voor specifieke noden.
- Wat vooral van belang is, is de neutraliteit van een HvhK: laagdrempelig werken en plezierige activiteiten en dan krijg je nieuwe gezichten. Belangrijk om verschillende groepen aan te trekken zodat de solidariteit tussen de kansgroepen begint te spelen, zoveel mogelijk een sociale mix bewerkstelligen (maar dit vraagt tijd).

Is het doelgroepgericht of behoeftegericht aanbod?

Een doelgroepbeleid is nodig (vb. geadopteerde kinderen behoren tot een doelgroep die een specifieke aanpak nodig heeft). Maar binnen een doelgroep heeft niet iedereen dezelfde behoeften. We moeten luisteren naar wie voor ons zit, al dan niet uit een doelgroep (bv allochtoon).

Een HvhK zou zijn totaalpubliek moeten kennen en heel drempelverlagend werken.

Totaalpubliek... ? Kijken naar de indicatoren zoals "aantal gezinnen" in de gemeente/stad , kijken naar cijfers uit studies van/over bepaalde wijken, cijfers van Kind & Gezin,...

Belangrijk vindt men om een zorgvuldige analyse te doen van vraag en aanbod, en om de betrokkenheid van het lokaal bestuur te vragen.

Hoe kan iedereen (d.i., alle gezinnen) zich aangesproken (blijven) voelen?

Aangesproken voelen:

Als iedereen zich aangesproken voelt, dan is dit het perfecte huis. We moeten keuzes maken in aanbod. CB is ingangspoort, maar het aanbod spreekt niet iedereen volledig aan, sommigen willen méér. Een goede keuze in aanbod maken is belangrijk, maar zeker een spannende uitdaging. Het moet ineens aanslaan en zal dit in de realiteit zo zijn?

Aangesproken blijven voelen:

In het decreet staat 'ontmoeting'. Dit is veel meer dan een aanbod op één plek samenbrengen. HvhK moet ontmoeting 'uitademen'. HvhK moet bruisen, aantrekkelijk zijn. Goede sfeer. Gaat de ouder dit zo wel ervaren? Het mag niet kunstmatig zijn. Verschillend aanbod samenbrengen is de stap om de gezinnen over uw vloer te laten komen, en dan zijn ze al wel binnen, maar dan?

Een centraal en warm onthaal wordt als zeer belangrijk ervaren door de deelnemers om gezinnen welkom te laten (blijven) voelen (zie diensten in Huis).

Alle gezinnen:

HvhK moeten aandacht hebben voor drempels. Geen drempels qua financiën, aanbod,... Maar moeten alle gezinnen zich in elke vorm van aanbod welkom voelen? Verschillende visies:

- Iedereen moet zich aangesproken kunnen voelen zonder drempels (cultureel, financieel,...). Maar:

- dit is soms moeizaam te realiseren;
 - aanbod kan ook naast elkaar blijven bestaan, we moeten niet voor al het aanbod de perfecte sociale mix voorzien;
 - niet al het aanbod binnen een Huis van het kind moet voor iedereen toegankelijk zijn, maar iedereen moet zich door een Huis van het Kind wel aangesproken voelen zonder drempels (! profilering Huis van het Kind).
- In elk aanbod moeten de drempels voor kansarme gezinnen zoveel mogelijk worden weggewerkt. De kennis van werken met specifieke doelgroepen moet worden gedeeld binnen de Huizen van het Kind.
- Maar: drempels wegwerken is niet steeds eenvoudig:
- Financiële drempel mag er niet zijn, maar is zeker niet de enige drempel!
 - Het vraagt heel wat inspanningen om gezinnen in kansarmoede te (blijven) bereiken.
 - Outreachende component is belangrijk, zeker voor gezinnen in kansarmoede.
- In ontmoetingplaats te Antwerpen wordt tot op zekere hoogte een sociale mix bereikt. Tot op zekere hoogte, zegt men zelf, want men bereikt bijvoorbeeld geen Roma gezinnen. Waarbij men zich afvraagt: Is dit dan een goede sociale mix? Als niet, waar is die sociale mix er wel en is die dan oké? Is die sociale mix dan goed voor de veiligheid? Wanneer is de sociale mix leuk voor de ouders? Wanneer voelt men zich thuis?

Progressief universeel aanbod: cliëntperspectief?

Binnen de Huizen van het Kind wordt gestreefd naar maximale afstemming van het aanbod op de noden van gezinnen. Er wordt gesproken over het belang van het innemen van het cliëntperspectief en het vraaggericht werken.

Maar:

- De middelen zijn beperkt, dus de vraag stelt zich steeds: waar zetten we het grootste deel van onze middelen in? Wat sneuvelt er in tijden van crisis? Deze politieke vraag krijgt een politiek antwoord...
- Er wordt gesteld dat de term 'cliëntperspectief' best niet gebruikt wordt. Beter is het innemen van het *ouderperspectief*. Cliënt wordt vaak specifiek verbonden aan iemand met een vraag, een probleem, maar in feite hoef je geen probleem te hebben om in een Huis van het Kind terecht te kunnen. Het innemen van het 'ouderperspectief' staat los van deze 'probleembenadering' en toont dat er als ouder aandacht aan je besteed wordt.

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

NODEN, WARM ONTHAAL, GOODWILL, OUDERSCHAP, KIND, OUDER NIET CLIËNT, O TOT DE 4^E:
 ONTMOETING, OPVOEDING, ONTHAAL, ..., HAALBAARHEID, SOCIALE MIX, ORGANISCHE GROEI,
 INCLUSIE, LOKAAL, MAATWERK, SPECIFIEK, AFSTEMMEN, TOTAALPUBIEK, OMGEVINGSANALYSE,
 TOEGANKELIJK

De burger in huis

Enkele kerngedachten:

- *De hamvraag is hoe we meer betrokkenheid van de lokale samenleving ('de burgers') in de Huizen van het Kind kunnen krijgen.*
- *Zijn de burgers al dan niet mede-eigenaar? Wat kan je doen om hen te betrekken?*
- *Huis van het Kind als platform om iets te kunnen bieden aan burgers die zelf iets willen aanbieden ten aanzien van andere gezinnen en/ of ten aanzien van de maatschappij.*
- *Er wordt een pleidooi gehouden voor samenwerking met de socio-culturele sector en de meerwaarde die in deze samenwerking besloten ligt.*
- *Er wordt door de deelnemers veel gepraat over het belang en de meerwaarde van vrijwilligerswerk.*
- *Er is een economische meerwaarde verbonden aan vrijwilligerswerk, evenals een belangrijke inhoudelijke meerwaarde, zoals:*
 - o *meer en andere activiteiten kunnen organiseren*
 - o *positief effect dat vrijwilligerswerk heeft op de persoon zelf*
- *Maar er is ook een economische kost en een inhoudelijke uitdaging verbonden aan vrijwilligerswerk:*
 - o *Een goede omkadering is nodig*
 - o *Het belang van een vast aanspreekpunt*
 - o *Hoe ga je vrijwilligers/ burgers aan- en betrekken?*
 - Overlegstructuren zijn niet de meest geschikte methodiek.*
- *Het is zoeken naar een goed evenwicht tussen wat vrijwilligers opnemen en wat professionelen opnemen en hoe ze elkaar kunnen versterken.*
- *De burger in huis verwijst ook naar de sociale functie, het sociaal verbindende.*
- *Ontmoeting: als je acties opzet om ontmoeting en sociale cohesie te bevorderen, om informele netwerken uit te bouwen, hoe ga je het dan 'aantonen' dat je dit bereikt? Pleidooi voor het pedagogisch documenteren.*
- *Huizen van het Kind kunnen een belangrijke rol spelen in het creëren van informele netwerken, want het kunnen plaatsen zijn waar je als ouder en kinderen weet dat je andere ouders en kinderen zal ontmoeten.*

Inhoud

Binnen dit thema wordt de plaats verkend die de vermaatschappelijking van de zorg en de informele netwerken kunnen krijgen in de HvhK.

Hoe kunnen we meer lokale betrokkenheid van de lokale samenleving bij de Huizen van het Kind krijgen? De burger in de HvhK betekent immers de burger betrekken, de dienstverlening dichterbij de mensen brengen. Wat kan de plaats/inzet van de burger zijn bij HvhK? Burgers die elkaar ondersteunen, individueel of ook bewonersgroepen,... binnen HvhK, burger die ook dienstverlener wordt? En hoe kunnen HvhK nog meer die sociale cohesie, ontmoeting tussen gezinnen, ouders, ouders en kinderen, binnen de samenleving faciliteren (één van de drie pijlers van het decreet)?

Welke vragen roept dit op in de wikipitalks?⁷

Maatschappelijke tendensen

- Hoe ga je mensen bereiken en nadien ook motiveren om deel uit te maken van de informele netwerken. Waar is nog ruimte voor vermaatschappelijking van de zorg als iedereen voltijds moet werken tot 65 jaar? Hoe maak je dat er ruimte is om vrijwilligerswerk op te nemen wanneer er een dwingende gedachte is vanuit de overheid om langer en meer te werken ?
- Vermaatschappelijking van de zorg is dat niet gewoon teruggrijpen naar vroeger ?

Omkadering

- Welke omkadering moet een HvhK bieden om de burger deelactor te maken, wat heeft een burger nodig om als vrijwilliger te functioneren ?
- Hoeveel tijd en energie moet/kan het Huis hiervoor vrijmaken (wijkgericht oriëntatie, buurtgerichte)?
- Kan een vrijwilligerswerking opgezet worden vanuit het Huis van het Kind die kan dienen voor verschillende partners van het Huis? (pool van vrijwilligers verbonden aan een Huis)
- Gaan we spreken van de vrijwilligers van die en die dienst die samenwerken in het HvhK of gaan we spreken van de vrijwilligers van het HvhK (vrijwilligers als partner). Wordt er iets verwacht van de ouders en van de kinderen als partner ?
- Lopen we niet het risico dat we tegen onze bedoeling in het informele aan het formaliseren zijn. Moeten we er niet gewoon afblijven?
- Kunnen ouders elkaar ontmoeten zonder dat er altijd een supervisie is ? Hoe informeel is informeel binnen een formele setting?

Positie van dit thema binnen Huizen van het Kind

- Zijn er geen andere diensten en organisaties die beter geschikt zijn dan Huizen van het Kind om hier vorm aan te geven?
- Hoe kunnen we initiatieven van burgers (ontmoetingsmomenten opzetten, infomomenten voor ouders organiseren) (bottom up) integreren en erkennen binnen de

⁷ Het gaat hier om een ophijsting van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wikipitalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

HvhK ? Hoe kunnen we zorgen dat er hierin gelijkwaardigheid ontstaat tussen initiatieven van de vrijwilligers en van professionelen binnen een 'overheidsstructuur'.

- Gaan we vrijwilligers inschakelen in "ons" overheidsinitiatief of is de burger mede-eigenaar van het HvhK ? Wat met subsidiërende overheid ? Zal die niet automatisch een stempel drukken.
- Hoe kunnen we het vrijwilligerswerk ruimer zien dan de instrumentele benadering? Iedere dag doet een burger vrijwilligerswerk, iemand in nood moet je helpen. Als vrijwilliger een bewuste keuze maken om iets volledig op zichzelf te doen, of met gelijkgestemden of binnen een formeler kader.
- Is dat thema iets waarop men kan vertrouwen dat het op lange termijn als kernpunt blijft?

Praktische vragen

- Hoe organiseren, registreren en is dit wenselijk?
- Wat zijn goede praktijken? Hoe kan je de burger binnenbrengen in je Huis van het Kind? Naast vrijwilligers, wat kan nog?
- Er zijn zoveel verschillende spelers (samenwerking), ook nog bezoekers, hoe verhouden die zich tov elkaar? Vb. vrijwilligers CB, medewerker opvoedingswinkel, mensen die er komen,... hoe verhoudt dit zich? Hoe faciliteer je het, wie heeft welk mandaat, hoe leven ze naast elkaar en hoe breng je dit op 1 lijn. Wie bepaalt de agenda in zo'n huis?
- Wie en wat gaat organiseren en bepalen welke taken vrijwilligers mogen en dienen op te nemen en wat met spanningsveld tussen taken vrijwilligers en werk dat door professionelen zou moeten/ mogen gebeuren. Een zoektocht naar een gezonde mix ? Wat met spanningsveld tussen regelgeving van de overheid en de wil van de vrijwilligers om bepaalde zaken op te nemen ?
- Er is nog veel onduidelijkheid rond de terminologie, wat verstaan we onder... vb sociale netwerken ipv informele netwerken?

Positie van dit thema binnen de Huizen van het Kind: hoe krijgen we meer lokale betrokkenheid van de lokale samenleving in de Hvhk?

Tijdens de wikipark werd het belang benadrukt van het samenwerken met partners die hierin ervaring hebben en expertise hebben opgebouwd.

Belang socio-cultureel werk

Er zijn binnen de opvoedingsondersteuning al heel veel stakeholders bezig. Alles wat op dit ogenblik al ontwikkeld is aan opvoedingsondersteuning zit echter binnen de zorgsector. Wanneer zal de overheid en de zorgsector eens de vraag stellen aan de sociaal culturele sector, die vlak bij de burger staat? Bestaande initiatieven (ook deze van de sociaal culturele sector, van buurtwerk) beter laten samenwerken. Initiatieven van burgers – welke deze ook zijn – laten samen werken.

Samenwerken met buurtwerking

Laagdrempeligheid, buurtwerking moet zich veilig voelen, welkom voelen om een plaats te verwerven binnen de HvhK. HvhK moeten samen werken, out-reachend werken naar buurtwerk.

Maar : buurtwerk soms te informeel voor sommige mensen? Belang van neutraliteit werd beklemtoond (zie thema rond een progressief universeel aanbod).

Omkadering voor vrijwilligers

Positie vrijwilligers in de Huizen van het Kind

- De inzet van de vrijwilligers zoals nu voorzien in de conceptnota wordt volgens de deelnemers gezien als inzet in de consultatiebureaus. Men wil dit veel ruimer zien.
- Zonder vrijwilligers geen Huis van het Kind. Vrijwilligers zijn ook partner van het HvhK. Hoe maak je deze vrijwilligers een structurele gelijkwaardige partner?
- Hoe omschrijven we dat vrijwilligerswerk binnen het kader van de HvhK ? In principe is alles mogelijk. Waar wachten we op ? De conceptnota was veel enger dan het decreet. Het decreet laat heel open.
- Huis van het Kind als platform om iets te bieden aan burgers die iets willen aanbieden, die maatschappelijk gezien iets willen doen? Vanuit de aanbieder (HvhK) zou dan worden aangegeven welke vrijwilliger men zoekt, wat de invulling van het werk is. Discussie tussen aanbodsgericht en vraaggericht werken maar dan op niveau van vrijwilligers.
- Onderscheid tussen formele vrijwilligers (wettelijke component) en informele vrijwilligers maken?

Is er een tussenweg mogelijk? Stel ik wil mij niet inzetten als vrijwilliger, ik wil ook niet deelnemen aan de ontmoetingsplaatsen maar wil me wel engageren, als mensen mij willen ontmoeten, wil ik daar op ingaan. Bestaat er zo iets?

Ja, in Deurne probeert men mensen met elkaar in verbinding te brengen (vraag en aanbod op borden en men probeert linken te leggen). Het is nog maar proef. Er zijn wel professionele krachten nodig, aanspreekfiguren van verschillende partnerorganisaties.

Professionele omkadering

- Ten voordele van gezinnen:
 - o Nood aan professionelen die in kaart brengen wat er al allemaal in de buurt aanwezig is aan vrijwilligerswerk inzake opvoedingsondersteuning.
 - o In een fysiek HvhK heb je een plaats nodig waar een professioneel aanspreekpunt is die de sociale kaart rond opvoedingsondersteuning volledig kent en die kan doorverwijzen en vrijwilligers kan aanspreken. Het vrijwilligerswerk zelf hoeft zich niet te beperken tot het werk binnen de muren van het Huis van het Kind, want er zijn geen muren.
- Ten voordele van vrijwilligers (en indirect ten voordele van gezinnen):
 - o Goed vrijwilligerswerk kan alleen maar als er een goede omkadering gegeven wordt.
 - o Opleiding, vorming, verwelkomen,...maar vrijwilligers bepalen zelf nog een stuk wat ze doen. Hoe zet je de vrijwilligers in die structuur?
 - o Emancipatorisch vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk kan 2 functies hebben: sociale functie verbreden, daarnaast ook als emancipatorisch: kwetsbare mensen in hun krachten zetten zodat ze ook het gevoel hebben 'ik kan iets bijdragen', maar dit vraagt een hele andere ondersteuning.

- Er is een professionele medewerker nodig die linken legt en de moeilijke zaken op zich neemt zodat de vrijwilliger hiermee niet belast wordt.
- Financiële aspect
 - Participerende burgers in de brede betekenis van het woord vraagt veel tijd en ondersteuning. Is die tijd voorhanden? Je hebt veel tijd nodig om de buurt te bevragen 'zijn er hier netwerken,...' als je te weinig tijd hebt, valt meest vage pijler weg, dat is deze. Je hebt good practices nodig. En je hebt ook geld nodig, iemand moet erop gezet worden, anders geraak je er niet. En daarnaast ook veel voorbereidingstijd nodig. Maar dit zijn allemaal inspanningen die je niet kan meten en registreren. Hier wordt geen rekening mee gehouden.
 - Vrijwilligers inschakelen moet als meerwaarde gezien worden niet als besparingsmaatregel. Dus als we inzetten op vrijwilligers, mogen we niet minder inzetten op professionelen want dan kom je er niet. Er wordt ook heel veel gevraagd van vrijwilligers.
 - Pijnpunt: zowel betaling van de ambtenaren die zullen ingezet worden in de HvhK (kunnen niet verder ingezet worden voor andere taken in de gemeente) als voor de vrijwilligers (onkosten).
 - Maar: buiten het huidig paradigma denken, dan wordt er veel meer mogelijk dan wat er is.
- Hoe vrijwilligers betrekken?
 - Het kan niet dat een formeel overleg alle vrijwilligers bundelt, er moet iemand zijn die veel mensen kent en die de boodschap van de vrijwilligers capteert en de boodschap van de grote achterban in het lokaal overleg brengt.
 - Is een overlegstructuur een goede methodiek om vrijwilligers te betrekken? Bij vrijwilligers worden er globaal gezien weinig mensen gezien die graag naar overleg gaan. Je moet vrijwilligers laten doen waar ze goed in zijn. Wat soms wel werkt : een dag rond één bepaald thema waarop burgers worden uitgenodigd om te komen nadenken, naargelang het thema is er goede respons.
 - Taak van een formele structuur om de vrijwilligers goed te kennen, hun activiteiten te bezoeken.

Enkele voorbeelden

- Buurtsecretariaten in A'pen : ruimtes voor burgers die kunnen gebruikt worden, de stad is inrichter, maar de verenigingen nemen zoveel initiatief op en verantwoordelijkheid op dat de stad het wat meer kan laten, de professioneel wordt betaald om omkadering te brengen, om te faciliteren en wordt op den duur gezien als 'onzichtbare kracht' die de initiatieven van de verenigingen faciliteert. Is wel persoonsgebonden, iemand die in staat is vrijwilliger (als ambtenaar) te zijn tussen de vrijwilligers ("Gij zijt niet echt van de stad").
- Afhankelijk van het project : soms groeien mensen door van deelnemer naar vrijwilliger, vb. van Engeland waar mensen die leren lezen dan de coach worden van een volgende groep die leert lezen.
- Cfr. Antwerpen : servicepunt vrijwilligers van de Stad Antwerpen, een vrijwilligerspool die mensen die vrijwilliger willen zijn, verder begeleidt.

- Buurtgericht werken heeft dit sowieso al een beetje in zich. vb. kinderdagverblijf, consultatiebureau, ... in dezelfde buurt, je komt op consultatiebureau iemand tegen van kinderdagverblijf en begint te praten. Dit is het ook, we mogen het niet te ver zoeken.

Algemene bedenking

Het concept 'vermaatschappelijking van de zorg' wordt nu vaak ingevuld als vrijwilligerswerk. Maar het kan toch ook anders ingevuld worden? Bv. creëren van een gemeenschap, of een gemeenschap creëren waar het concept van gedeelde opvoeding tot zijn recht kan komen... Luister naar de mensen in de buurt, eigenlijk is iedereen opvoeder, gaan we dan in de HvHK kijken naar de vrijwilligers als de mensen die formeel iets doen?

Formaliseren van het informele (ontmoeten, sociale cohesie)?

Zoals in de inleiding van dit thema weergegeven, ging dit thema ook over hoe je sociale cohesie tussen gezinnen, ouders, ouders en kinderen kan faciliteren. De deelnemers vroeger zich daarbij af: moet dit geformaliseerd worden? Is het nodig en wenselijk?

- Vele mensen bouwen *vanuit zichzelf* een informeel netwerk uit. Maar *niet iedereen* heeft de kans tot informele ontmoeting. Dus door als organisaties in te zetten op 'formele ontmoeting' geef je de mensen die er zelf niet in slagen de kans om een netwerk uit te bouwen.
- Het is ook belangrijk om dit te doen, omdat het *past binnen het idee van een HvHK*.
 - o Mensen komen er binnen om iets leuks te doen en je koppelt er iets aan.
 - o Het is belangrijk dat het plezant is, je mag niet constant rond problemen bezig zijn.
 - o Het is een en - en verhaal. Ook voor de mensen die het zelf doen, maar voor wie het niet lukt, is het goed dat iets georganiseerd wordt om ze in contact te brengen met elkaar.
 - o HvHK als de plaats waar ouders en kinderen weten dat ze andere ouders en kinderen gaan ontmoeten.
- *Samenwerken* met partners die hierin al jarenlange ervaring hebben (bv samenlevingsopbouw, socio-culturele sector) wordt aangeraden. Het is niet de bedoeling om iets nieuws te doen, maar bij wat al bestaat beter gaan samenwerken, meer efficiënt, overlap en gaten oplossen.

Bij het uitbouwen van HvHK: nagaan welke informele netwerken er aanwezig zijn, dus niet alleen aan de traditionele partners denken (zie ook Diensten in Huis).
- Er is geen probleem met structureren maar het zou leuk zijn moest er ook ruimte blijven voor een deel dat ongestructureerd is. Dus de mogelijkheid dat we ons met bepaalde dingen ook niet moeten bemoeien bv. met het registreren.
- *Discussie rond aantoonbaarheid van het bevorderen van ontmoeting en sociale cohesie:*
 - o Eigenlijk doen we het al, maar het wordt nog niet gezien. Het is moeilijk om uit te leggen aan mensen die niet in de praktijk staan wat er is, hoe je het doet,... dus toch ook moeilijk om in regelgeving te zetten.
 - o Een sfeer die je in cijfers moet weergeven, dat gaat niet! Het is ook vluchtig. Je kan het moeilijk kwalitatief weergeven?

- Informele netwerken, ontmoeting, jaren terug werd onderzoek gedaan en zei men “we moeten het stimuleren”. Nu moet het ook geregistreerd worden, moeten we bewijzen leveren. Zo wordt alles meer en meer gestructureerd, opgelegd.
- Deelnemer kreeg de opmerking ‘jullie doen geen ontmoeting’: maar er is wel constant ontmoeting (maar er wordt niet geturfd wie met mekaar praat in de gang, dus het is niet geformaliseerd, dus je kan het niet bewijzen).

Welke oplossingen worden gezien?

- De sector Ontwikkelingssamenwerking zoekt reeds lang naar strategieën om dingen die niet meetbaar zijn toch weer te geven. Dit kan inspirerend zijn.
- Omschrijven wat je doet.
- Er zijn verschillen in registratie. Je kan ook pedagogisch registreren (documenteren), waar je iets kan mee doen voor je publiek, i.f.v. de kwaliteit van je dienstverlening. Dus wat de medewerker ervaart, denkt, voelt, als hij interactie ziet tussen ouder en kind, welk speelgoed wordt veel gebruikt,... en hiermee kan je de werking bijsturen.

Wat is het gevaar van ‘meten is weten’?

Dat er conclusies uit getrokken worden. Als we registreren als professional, kijken we natuurlijk vanuit onze geschoolde achtergrondbril. Maar in die registratie zal je dan nooit het verhaal van de anderen krijgen.

- *In hoeverre is het goed om in dit proces (om te komen tot bevorderen van ontmoeting en sociale cohesie) in te grijpen?*
 - De verhalen die werken, zijn deze die van onderuit zijn gegroeid (dus voor er regelgeving was). Stel als er ergens niets is en dan leg je het decretaal op en zeg je ‘je moet het doen’, dan gaat het niet werken.
 - Als er niets is, kan je het in het midden smijten en vragen ‘wat zien jullie zitten’ en laten groeien. Die tijd is belangrijk (om het te laten groeien) zodat je niet tot verplichting, overregulering komt.
 - Gevaar: we hebben de neiging om veel te doen, willen alle segmenten bereiken, moeten ons soms wat afremmen.
 - Is het niet inherent aan je job als welzijnswerker dat je je job goed doet en ontmoeting faciliteert? Dit is nu toch niet exclusief voor de Huizen van het Kind?
 - Het is ook niet exclusief voor HvhK, maar wel belangrijk dat het wordt meegenomen.
 - Je kan vermaatschappelijking van de zorg niet verplichten, het gebeurt of het gebeurt niet. (want het mag ook niet de bedoeling zijn om alles goedkoper te maken. “Er zijn vrijwilligers die dat kunnen opnemen.”)
- Paradoxaal: informele wordt geformaliseerd? Neen, het is niet omdat er een structuur aan vasthangt dat het geformaliseerd is.

KERNWOORDEN (aangegeven door de deelnemers):

NIET VANZELF, LANGE WEG, BOTTOM UP, DERISALVEEL, SAMENWERKEN, PLATFORM, SAMENBRENGEN, ONDUIDELIJKHEID, UITZUIVEREN VAN BEGRIPPEN, DEFINIËREN VAN CONCEPT, SAMEN VERSTERKEN

Kwaliteit

Enkele kerngedachten:

- *De deelnemers komen tot een oplisting van verschillende aspecten die kwaliteit bepalen, zoals breed onthaal; gezinnen welkom laten voelen; goede toeleiding; dialooggericht werken met een gezin; inspelen op behoeften van ouders; pluralisme; basishouding van medewerkers; anonimiteit; laagdrempelig, toegankelijk en bereikbaar; gebruikersparticipatie/ actief betrekken van gebruikers; gemeenschappelijke visie; blijvend aandacht besteden aan meldingsplicht, beroepsgeheim, discretieplicht en rechtspositie minderjarige; formaliseren; practice-based evidence; evalueren*
- *Afstemming tussen de partners, ten aanzien van elkaar: Samenwerken en in dialoog gaan met elkaar wordt als belangrijk aangegeven, ook over de kwaliteit van het individueel aanbod. Men geeft aan dat de kwaliteitszorg levend gehouden moet worden, het is geen eenmalig werkmoment. Het gaat ook over jezelf kwetsbaar opstellen.*
- *Afstemming tussen de partners, ten aanzien van ouders: Gaat in de discussie onder andere over relatie kwaliteit en visie. Moet je eenzelfde visie hebben om kwaliteit te kunnen leveren? En over welke cruciale aspecten binnen die visie moet je het dan 'eens' zijn om kwaliteit te kunnen leveren aan ouders?*
- *De ouder als eindgebruiker moet geholpen worden, zij hebben geen boodschap aan de verzuilde situatie, maar wel aan kwaliteitsvolle hulp.*
- *Er is nood aan algemene richtlijnen, bv. kinderrechten als basis*
- *Op lokaal vlak is er nood aan tijd, ruimte en mandaat (van diegene die het proces rond kwaliteit trekt, maar wel met alle partners samen) om dit vorm te geven.*
- *Meten van kwaliteit als uitdaging*
- *Praktijken rond warme toeleiding worden gedeeld*
- *De deelnemers bespreken ook de enkele belangrijke eigenschappen van kwaliteitsvol vrijwilligerswerk.*
- *Inspiratie om de kwaliteit te optimaliseren haalt men uit verbetergroepen met ouders, kwaliteitshandboeken, gesprekken rond visie en missie, aanpak van coördinator,...*

Welke vragen roept dit thema op bij de deelnemers?⁸

Wanneer spreken we over een kwaliteitsvolle (samen)werking?

- Wat is kwaliteit?
- Wie bepaalt de criteria van wat kwaliteitsvol is? Is dit K&G als subsidiërende instantie? Of het netwerk?
- Op welk niveau wordt kwaliteit voor HvhK bepaald (lokaal of op groter geografisch niveau)?
- Gezinnen met /en kinderen zijn de eindgebruiker. Hoe gaan we er voor zorgen dat ouders mee bepalen wat kwaliteit is?

Controle van de kwaliteit?

- Hoe gaan we de kwaliteitsnormen bewaken/controleren?
- Regelgeving ikv uniformisering enerzijds, anderzijds lokale uitwerking. Wat met uniformiteit?
- Wie neemt de rol op zich van kwaliteitsbewaking binnen een Huis van het Kind?

Hoe kan je kwaliteit meten?

- Hoe kan je kwaliteit meten? Het stellen van harde einddoelen en het meten ervan: is dit kwaliteit?
- Op welke manier zal kwaliteit gemeten worden? Kwantiteit? Effectiviteit?
- Hoe kan je toetsen dat alle actoren kwaliteitsvol bezig zijn? Wat zijn handvatten?
- Wordt er verwacht dat er geregistreerd wordt? En wanneer is het dan kwaliteitsvol?

Afstemming binnen het Huis van het Kind

- Hoe kan je de kwaliteitsperspectieven van de verschillende partners en gebruikers,... op elkaar afstemmen? Ook met nieuwe beroepsgroepen (vb. vrije beroepen) die erbij komen?
- Hoe laat je alle neuzen in dezelfde richting wijzen?
- Welke garanties biedt het Huis van het Kind dat het aanbod kwalitatief op elkaar afgestemd is?
- Welke factoren zitten in gemeenschappelijke kwaliteit van HvhK?
- Welke initiatieven mogen aansluiten bij de Huizen van het Kind? Is er hier een kwaliteitsnorm om te bepalen of diensten mogen aansluiten? Enerzijds de aansluiting binnen het fysiek HvhK en daarnaast ook het netwerk?
- Zowel voor ouders, werkers, regelgevende instanties,... kwaliteit bieden. Dit is niet altijd verenigbaar! Hoe kan je dit afstemmen op elkaar en waar maken op elk vlak?
- Als je kwaliteit wil, vraag je ook heel wat investering van de organisaties (mankracht,...). Kwaliteit heeft een prijs. Hoe gaan we dit invullen als er geen geld zal zijn? Waar halen we die financiën? Want sommige organisaties zullen niet kunnen instappen als er geen geld is. Wil dit zeggen dat kwaliteit meer kost als ze samenwerken dan apart?

⁸ Het gaat hier om een oplistijng van alle vragen van de deelnemers, maar slechts een selectie van deze vragen werd behandeld tijdens de wiktalks en vindt zijn neerslag in dit verslag.

Praktijk

- Wie is al bezig met kwaliteit in de praktijk? Ervaringen?
- Hoe kan een Huis van het Kind meewerken/bevorderen dat er warme toeleiding (is dit een aspect van kwaliteitsvolle toeleiding?) is naar de andere diensten?
- Hoe kan je op een kwaliteitsvolle manier het aanbod bekend maken met zo'n beperkt aantal middelen? Zo efficiënt mogelijk én kwaliteitsvol?
- Hoe garandeer je de kwaliteit van het gemeenschappelijk onthaal van de ouders in de fysieke plekken HvhK.
- Hoe garandeer je kwaliteit van vrijwilligerswerk/ beleid?

Wat is kwaliteit? Is er een kwaliteitsnorm om te bepalen of diensten mogen aansluiten? Enerzijds de aansluiting binnen het Huis van het Kind en daarnaast ook het bredere netwerk.

Kwaliteitsaspecten?

- Kwaliteitsvol werk zit in hele kleine indicaties zoals toeleiding, de brug naar andere diensten behouden tot ze er zijn. Goede toeleiding is een kwaliteitsaspect, maar hoe en door wie, staat niet vast.
- Iedereen (dus ook de vrijwilligers) moet wel een basishouding meekrijgen. Door opleiding, intervisie: basishouding, kennis sociale kaart, elkaar leren kennen (als je een gezicht kent, dan ga je ook vlugger doorverwijzen).
- Doorverwijzen naar 1 dienst bedreigt het pluralistisch karakter. We moeten bewaken dat het pluralistisch blijft. Pluralisme is kwaliteitsaspect! De ouder als eindgebruiker moet geholpen worden, zij hebben geen boodschap aan de verzuilde situatie; maar wel aan kwaliteitsvolle hulp. Maar veel organisaties redeneren niet zo en daar moeten we blijven voor opletten. Hoe pak je dit aan? Hoe laat je verschillende organisaties aansluiten en zorg je dat verzuiling overstege wordt, zodat de diversiteit van ouders zich welkom voelen? We verzamelen geen aanbod bij voorkeur. Het gezin als eindgebruiker is belangrijk. Je bekijkt waar het gezin nood aan heeft en verwijst hen door ongeacht welke zuil.
- Afstappen van vraaggericht en overgaan naar dialooggericht. Je kan niet vragen wat je niet kent. Door te geven kan een nieuwe vraag ontstaan. Bv. een ouder komt naar de ontmoetingsnamiddag, ze is zwanger, ze wordt niet opgevolgd en is niet verzekerd. Wij hebben prenataal steunpunt. Vroeger gingen we er van uit dat de ouders niets méér vraagt, dus willen we ook niet bemoeizuchtig zijn. Nu voeren we dialoog, "hoe komt het dat je niet naar gynaecoloog gaat, ..." en zo kom je tot gynaecoloog x. De ouder ziet dat de keuze in zijn handen ligt, maar dat hij hierbij wel geholpen wordt door de mensen om zich, de diensten die er rond zitten. Het is een niet verwoorde behoefte. Dit vraagt van de mensen die dit dialooggesprek doen heel wat expertise. Dit is ook een vorm van kwaliteit.
- Breed onthaal, onthaal is een heel uitgebreide functie: hoe doen we het, het tempo van de ouder is belangrijk.
- Een ander aspect van kwaliteit is dat je aftoetst dat de ouder op weg kan met je adviezen.
- Anonimiteit is heel belangrijk! Het is een moeilijk evenwicht tussen anoniem en emancipatorisch.
- Gezamenlijke infrastructuur is niet noodzakelijk een aspect van kwaliteit. Zeker in een grote stad, wel toegankelijk, bereikbaar, laagdrempelige instap (kijken waar ouders nu al naartoe komen, van daaruit werken).

- HvhK in de gemeente naast Gent gaat er anders uitzien dan in Gent. Dit klopt, want je gaat uitvan de lokale behoefte van ouders. Dit kan ook veranderen in de loop van de jaren als de behoeftes van de ouders veranderen.
- Dus ook evalueren in de loop van de jaren of de samenwerking nog voldoet aan de behoeftes van de ouders. Maar hoe doe je dit? Dit zal ook niet zo extreem veranderen, eerder partners die erbij komen en de intensiteit van de samenwerking zal schommelen.
- Tot nu toe (in de meer kleinschalige vorm) was het evident om de ouders in elke stap vooruit mee te nemen. Gebruikersparticipatie is een element van kwaliteit. Als ouders iets negatief evalueren, vinden we dat we niet goed bezig zijn. Hoe gaan we dit blijven oppakken? Gebruikersparticipatie staat ook vermeld in het voorontwerp decreet.
- Het zou fijn zijn dat ouders die vb. tegen vaccinaties zijn, wel nog naar het Huis gaan voor opvoedingsadvies. Dat ze zich nog welkom voelen. Dit is een vorm van kwaliteit: dat ouders zich welkom voelen in het Huis, ongeacht eigen visie, achtergrond, overtuiging,...
Naar ouders toe zou het niet mogen uitmaken welke mening ze hebben, wel tegenover partners in het Huis. Wie wel en wie niet? Waar ligt de grens? Gebedsgenezers zijn vrij duidelijk, maar wat met 'matigere' opvattingen die afwijken?
- Wie bepaalt de visie? Is dit lokaal, intergemeentelijk? Groeit dit?
Het netwerk moet er eerst zijn met een gemeenschappelijke visie. Je kan niet zomaar starten en dan wat samen gooien. Er is dialoog nodig rond hoe je binnen dit HvhK gaat samenwerken, vanuit welke visie op ouders,...
- Kan evidence-based een uitgangspunt zijn? Dit is moeilijk in deze sector, evidence ontbreekt vaak, het zal eerder practice-based evidence zijn.
Kinderrechten kunnen alleszins al een basis zijn om mee aan de slag te gaan.
- Meldingsplicht, beroepsgeheim, discretieplicht, rechtspositie minderjarige: Nadenken, overleggen met elkaar, wat gaan we daarmee doen binnen samenwerkingsverband? Ook dat bepaalt kwaliteit. Zowel op voorhand hierover nadenken (hoe kunnen we samenwerking opzetten binnen het beroepsgeheim dat voor iedereen speelt) + ook blijvend, bij elk gezin (waar het nodig is) bekijken. Hier kruipt tijd en energie in, dit kost geld.
- Formaliseren? Zet je het niet beter op papier hoe je doorverwijst of naar wie? Maar het informele is heel belangrijk. Anderzijds als er mensen weg gaan, is formaliseren en op papier zetten handig. Dit formaliseren kost tijd! Niemand staat te springen om dit vast te pakken en te trekken.

Zitten we op één lijn? Hoe weten we dat anderen kwaliteit leveren?

Afstemming tussen de partners, ten aanzien van elkaar

- Wie bepaalt wat kwaliteit is? Bv: ene partner is pro vaccineren, andere niet. Als die groep wel kwaliteit levert, los van dit standpunt, laat je die dan enkel daardoor niet toe? Wie bepaalt dit?
- Als we uitgaan van bepaalde doelstellingen, kan het dan dat je met organisaties samenwerkt die sommige doelstellingen niet nastreven/andere mening hebben?
- Eén van de kwaliteitseisen is dat we samenwerken en met elkaar in gesprek gaan over ervaringen, meningen,... Er zijn een aantal inzichten die vaststaan (evidence/practice based) die we bijna vanzelfsprekend aannemen, bv. wiegendoodpreventie.

Maar andere thema's/vragen zijn niet altijd eenduidig. Bv: bepaalde vragen rond opvoeding. Maar zelfs die 'duidelijke' inzichten zijn niet altijd even duidelijk. Bv: schudden van kinderen: eens dat dit niet kan. Maar hoe concreet met gezin op weg gaan rond dit thema: al veel onduidelijker! Ervaringsuitwisseling tussen de partners is belangrijk zodat er ook afstemming komt.

- Wat als we het niet eens geraken? Wat doe je dan binnen het Huis als 'gelijkwaardige' partners?
 - o Alle partners hebben een bepaald aanbod, maar dit brengt ook een ander perspectief met zich mee. Hier botsen we op. Vb jeugdwerkwijzen neemt perspectief van het kind, in ons huis nemen we het perspectief van het gezin, met meest aandacht voor de ouders. Dit kan botsen.
 - o Veel heeft te maken met het levend houden en voortdurend het mandaat krijgen om je eigen werking en andermans werking in vraag te stellen. De kwaliteitszorg moet levend gehouden worden, het is geen eenmalig werkmoment. Het gaat ook over jezelf kwetsbaar opstellen.
- Aan wat meet je nu kwaliteit af bij verschillende partners?
 - o Het is nog een beginnend proces, we zijn zoekende.
 - o Dit is niet altijd eenvoudig. Je kan beginnen met het benoemen van waarden zoals gelijkwaardigheid van de inbreng van partners. Er mag geen hiërarchie zijn tussen partners, disciplines,... Als er discussies zijn kan je dan teruggrijpen naar die waarden.
 - o Hoe doe je het gesprek met organisaties die erbij willen komen? Hoe doe je het gesprek over kwaliteit? En wie mag daarover in gesprek gaan?
 - o Bepaalde principes kan je toch ter sprake brengen als je werkt rond kwaliteit? Sommige diensten denken hier anders over, maar alles wat op onze locatie samen zit, wordt wel volgens deze manier aangepakt.

Afstemming tussen de partners, ten aanzien van ouders

Eén van de doelstellingen kan zijn dat je een Huis hebt waar iedereen een plek kan hebben, ook naar gebruikers. Waar niemand 'buiten gekeken' wordt. Waar iedereen durft komen en vragen stellen. Hoe je je organiseert, kan ervoor zorgen dat niet alle ouders zich welkom voelen.

Stel: twee partners zijn het niet eens. Verschillende visies daarrond die elkaar aanvullen:

- Dan hebben ouders de keuze om hun aanbod te kiezen tussen partners. Kinderrechten zijn dan een minimale standaard. Wat meest aansluit bij die specifieke ouder, kan hij dan kiezen. Partners moeten niet per se met eenzelfde stem spreken. Ouders kunnen zelf keuze maken.
- Dit is een hele moeilijke. Bv: ouders die op internet op zoek gaan weten niet meer wat nu het goeie advies is. Dus moet je toch wat afstemming hebben, ook naar je geloofwaardigheid als sector.
- Soms zijn er geen eenduidige adviezen.
- Je zou toch meer basis moeten vastleggen van waaruit iedereen vertrekt.
- Maar het mag ook geen eenheidsworst zijn. Je moet ook aanvoelen welke ouder je voor je hebt.
- Als ouder vind ik het belangrijk dat iedereen mij hetzelfde advies geeft. Op sommige vragen is er natuurlijk geen één juist antwoord. Er zouden misschien niveaus moeten zijn in soort vragen.

Richtlijnen

Het zou mooi zijn dat er binnen elk Huis/netwerk de manier waarop kwaliteit bewaakt wordt besproken wordt. Vraag: welke minimale standaard leg je op? Nu staat er nog niets in het decreet. Enkel minimale doelstellingen, heel ruim omschreven.

Je zou van bovenuit een standaard moeten opleggen, bv. de kinderrechten als minimumstandaard voor elk HvhK. Hierbinnen kunnen wel nog verschillende meningen aan bod komen, dus verschillende organisaties. Dit dient als kapstok.

Een quick win zou al zijn om de gewoonte te kweken om in gesprek te gaan met elkaar. Bv: gesprek tussen verpleegkundige en vrijwilliger laten voeren. Expliciteren van wantrouwen, ongewenst gedrag,... Het is goed om zaken bespreekbaar te maken. Deze cultuur zou er moeten zijn. Dit is één van de waarden. Als er spanningen/problemen zijn moet dit besproken worden. Eén persoon kan dit mandaat krijgen binnen een netwerk/gebied. In een nieuwe setting is dit zeker nodig. De verantwoordelijken die in Genk in de stuurgroep zitten, hebben dit onderschreven. De gebiedscoördinator heeft het mandaat om dit op te nemen.

Kwaliteit is ook afspraken maken over wat nodig is om tot kwaliteit te komen. Hier zou meer ruimte voor moeten zijn. Dit vraagt tijd, mandaat, de wil,...

Conclusie: een louter interne bepaling van kwaliteit is onvoldoende om aan de slag te kunnen gaan als Huis van het Kind. Er is nood aan een minimaal kader. Ook hier voel je al dat dit een moeilijkheid zal zijn ikv samenwerking tussen gezondheidszorg en welzijn/sociaal-pedagogisch werk. Er is een cultuurverschil, oa mbt het stellen van doelen, manier waarop,... en er zal gewerkt moeten worden naar synergie. Nu is er een 'invisible wall' tussen de twee.

Er is verwarring of alle praktijken/aanbod evidence based moeten zijn. Het is niet in het decreet opgenomen dat al het aanbod evidence-based moet zijn. Verantwoordelijkheid van het voorzien van kwaliteitsvol aanbod ligt bij de actoren zelf.

Moeten de richtlijnen van Kind en Gezin richtinggevend zijn? Er zijn wel aanknopingspunten in het decreet die als kapstok kunnen dienen. Maar bepalen wat kwaliteitsvol is, kan K&G zeer moeilijk.

Het gevaar schuilt wel in de subsidiëring, waardoor de werking wordt uitgehold door systemen. Alleen over te subsidiëren organisaties zal er wel een kwaliteitsuitspraak kunnen gedaan worden.

Praktijk

Is het in Genk al voorgekomen dat er een organisatie niet mee kon doen o.v. bepaalde redenen? Er zijn heel veel individuele beroepen die vragen om in te stappen. Maar het is nog niet voorgekomen dat iemand niet mocht instappen. Wat wel al gebeurd is, is dat partners onderling van elkaar vinden dat ze minder goed zijn.

Pre-en postnataal: er solliciteerden enkele partners, onder andere een zelfstandig initiatief dat werkt met vrijwilligers. Tijdens het gesprek kwamen de verschillende organisaties tot een gemeenschappelijke basis mbt kwaliteit (evidence based, practice based,...). Dit soort werkgroepen zouden gestimuleerd moeten worden om onder mekaar af te stemmen over wie wat aanbiedt, hoe dit best kan gebeuren,... Het is wel een heel moeilijk proces, aangezien er nu niets van kader is.

Metten van kwaliteit: wie, hoe?

- 'Meten' of je doelstellingen bereikt?
 - o Je kan op voorhand je einddoel vastleggen. Bv: Aantal doven en gevallen van hersenverlamming ten gevolge van mazelen verminderen. Hoe doen: mazelenvaccinatie tot 95% van de bevolking. Is het mogelijk om dit voor 'zachtere' doelstellingen te doen? Bv: op 18 jaar hebben meer kinderen een diploma. Hoe: door taalontwikkeling te stimuleren en huiswerkbegeleiding te organiseren. Over tien jaar kan je dit dan gaan meten.
 - o Opmerking: als je dit soort dingen meet heb je het probleem dat er heel wat andere invloeden zijn. Het is minder strikt te meten dan bv. mazelen voorkomen.
- Praktijk: Vaak blijft het steken bij goede intenties. Maar echt meten doen we niet. En dit gaat ook in de sociale sector! Maar: hier moet je op voorhand over nadenken! Wat zijn je indicatoren? Hoe ga je hier dan later mee omgaan als bv. blijkt dat een bepaalde organisatie de doelen niet bereikt?
- Het is niet altijd gemakkelijk om te meten. Maar een eerste belangrijke stap is al dat we er samen over nadenken. Dat er gemeenschappelijke doelstellingen worden afgesproken. Dit zijn ook al aspecten van kwaliteit. Vraag: is dit een doel of eerder een middel om kwaliteit te bereiken?
- Opmerking: als dit zou kunnen (meten) zou het heel positief zijn!

Hoe kan een Huis van het Kind meewerken/bevorderen dat er warme toeleiding is? Hoe doen de samenwerkingsverband die reeds gestart zijn dit nu?

- De toeleiding naar bv. kraamzorg is evident. Kraamzorg zal al gemakkelijker binnen de binnencirkel van de Huizen van het Kind vallen. De maatschappelijk werker van kraamzorg is dan aanwezig op zitdagen waardoor de doorverwijzing gemakkelijker wordt. Maar hoe kan je ervoor zorgen dat men vanuit de binnencirkel van de Huizen van het Kind ook zorgt voor een warme toeleiding naar bijvoorbeeld de gezinszorg (die buiten die binnencirkel valt)?
- In de Sloep wordt geen gebruik gemaakt van zitdagen. Ouders die er eventueel gebruik zouden kunnen van maken, komen reeds samen in groep en Kraamkaravaan komt er in die groep dan bij en participeert waardoor men hun gezicht reeds kent en de overdracht er is. Dus mensen worden al samengebracht in Huizen van het Kind (oudergroepen) waarbij dan andere partners worden uitgenodigd, waardoor toeleiding niet iets veraf, voor onbekenden is. Op die momenten komen ze dus geen hulp geven aan de ouders, maar komen zich laten zien, uitleg geven en zeggen 'zo zijn wij toegankelijk voor jou'. Dit werkt, de stap wordt achteraf veel sneller gezet naar vb kraamhulp.
- Samenwerkingsovereenkomsten kunnen vastleggen in welke gevallen mensen worden doorverwezen. Zo zijn er bij ons geen zitdagen waarop je moet wachten. Er worden afspraken gemaakt wat men doet als de nood er is.
- Wie belt dan voor dit gezin? Gaan de regioverpleegkundigen actief doorverwijzen of de vrijwilligers of onthaalpersoon? Wie gaat toeleiding doen? Professional, vrijwilligers,...?
- Bij K&G in Antwerpen hebben wij FyPe (fysieke permanentie). Veel vragen die binnenkomen zijn vragen voor het OCMW, wij zijn niet de specialisten. Hoe gaan we dit oplossen? Mensen van het OCMW zitdagen laten doen, naast ons lokaal of echt ze er naartoe brengen,... welke mogelijkheden zijn er?

Je moet ook nadenken waarom deze mensen naar FyPe gaan en niet naar het OCMW. Daar zit het antwoord.

Wat is belangrijk om te komen tot kwaliteitsvol vrijwilligerswerk?

Profiel

Een duidelijk profiel is heel belangrijk waarbij je aangeeft wat je verwacht van de vrijwilliger en daarnaast ook wat je aanbiedt aan vrijwilligers! Zo trek je andere mensen aan.

Maar je zit wel met geschiedenis, de oudere vrijwilligers blijven kennissen aanbrengen en we hebben ook de bestaande populatie vrijwilligers. In hoeverre verwachten we dat ze zich ombuigen, taken doen waar ze niet voor gekozen hebben,... Hoe gaan we om met bestaande vrijwilligers binnen de organisatie?

- We moeten niet op zoek gaan naar een heel monotoon beeld van de nieuwe vrijwilliger. Het is niet de bedoeling dat elke vrijwilliger alles doet (dit is ook niet haalbaar). Het is goed om te diversifiëren. Waarom zou iedereen alle taken moeten doen?
- Maar het basisonthaal moet toch door iedereen hetzelfde zijn (want je kan niet zeggen "ik kan je geen informatie geven over deze boeken",...). We willen ook dat het helder en transparant is voor de ouder die binnenkomt. Dus geen 10 verschillende soorten vrijwilligers, maar dat de ouders weten bij wie ze terecht kunnen.
- Verschillende functies zijn op zich geen probleem, zolang ze weten wie wat doet. Zodat ze kunnen zeggen "straks komt mijn collega, die kan jou verder helpen". Sommigen knappen af op dingen doen die ze niet willen doen, of op te weinig mogen doen.

Er ligt een belangrijke rol bij onthaal. Gebeurt het onthaal door vrijwilligers of door professionals?

- Dit hangt er van af wat je onder onthaal verstaat. Er is een verschil tussen onthaal CB (vrijwilliger die welkom heet) en onthaal HvhK (professional die weet wat we in huis hebben). Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen de baliefunctie en onthaalfunctie. Onthaal gaat verder! 'Wat kan ik doen voor jou?', doorverwijzen,... Een baliefunctie kan wel eventueel door een vrijwilliger gebeuren.
- Kwaliteit van onthaal: onthaal is heel cruciaal, deze medewerker moet de sociale kaart heel goed kennen, dit zal de draaischijf worden van elk Huis. Wat is zo belangrijk aan het onthaal? Vriendelijk zijn, openheid creëren zonder dat iemand al gans zijn verhaal begint te doen, diensten goed kennen (inclusief namen van medewerkers), meertalig zijn,...

Transitie van de vrijwilligers binnen Huizen van het Kind

In welke mate worden de vrijwilligers betrokken als het gaat over de Huizen van het Kind? Praktijkervaring?

- Een vrijwilliger merkt op dat ze wel dingen hoort, maar er niet verder bij betrokken wordt.
- We zoeken wel naar een manier om de vrijwilligers als structurele partner te betrekken. Er is wel een infomoment geweest voor de vrijwilligers maar dit ging over consultatie
- In Leuven heeft men vorig jaar een praktijkproject gekregen (vrijwilligers HvhK): er werden vormingen georganiseerd over HvhK, sociale kaart, basishouding (onthaal)... maar men merkt dat

de vrijwilligers niet staan te springen om naar HvhK te gaan. Wat doe je met deze die er niet voor staan te springen? Wat moeten we dan doen? Nieuwe vrijwilligers zoeken? Aparte taken?

Verwachtingen: Waar leg je de lat?

Vrijwilligers moet je laten doen wat ze graag willen doen, daardoor zijn ze gemotiveerd. Je mag niet van iedereen alles verwachten. De mensen die gewoon komen helpen hebben ook hun waarde, die moet je ook behouden.

Het gevaar schuilt dat je meer gaat verwachten van vrijwilligers dan van de professionele medewerker.

Intervisie en vorming voor vrijwilligers betekent veel. Sommigen hebben hier veel nood aan, anderen niet.

Opvolging kwaliteitsvol vrijwilligerswerk

In consultatiebureaus wordt met vrijwilligers gewerkt. In een HvhK zullen vrijwilligers andere taken opnemen, bv. ontmoeting mee organiseren. Er zijn hierbij partners die zich de vraag stellen wie de vrijwilligers zullen opvolgen en bewaken dat het kwaliteitsvol zal zijn wat ze bieden. Bv: opvoedingsvragen beantwoorden van ouders.

Maken de vrijwilligers deel uit van de kwaliteit van een Huis? Ja, zeker. Maar momenteel wordt dit niet opgevolgd. Er is ook geen uitgebreid vormingsaanbod.

In de context van de opvoedingswinkel is de ondersteuning van vrijwilligers gelijkaardig als professionals. Het start ook al bij de aanwerving. Mensen moeten zich inschrijven in de waarden, doelstellingen,... van de organisatie.

In het consultatiebureau zijn klachten nu de enige aanwijzing dat er iets mis loopt met vrijwilligers op het consultatiebureau. Maar klachten worden niet gezien als een goede (en zeker ook niet als enige) manier om kwaliteitsopvolging te doen.

Waar halen jullie nu inspiratie over kwaliteit?

Praktijk:

Er is een aantal keer een verbetergroep doorgegaan met ouders, bv. over de leeftijd van kinderen die kunnen aansluiten,... Zo heb je zicht of je aanbod en manier waarop je het aanbiedt aansluit bij de ouder.

Handvaten:

Samen een visie en missie vormen is iets dat een basis kan bieden voor het verder gesprek over kwaliteit. Hier is in veel gevallen nog werk aan.

Ook bevraging van ouders is belangrijk om te weten wat zij belangrijk vinden in een Huis. Een belangrijk aspect van kwaliteit is immers het actief betrekken van de gebruikers zodat je tot een kwaliteitsvol aanbod kan komen.

Kwaliteitshandboeken bestaan in de bijzondere jeugdzorg, kinderopvang,... Waarom niet in de preventieve zorg? Kan dit ondersteunend zijn om als goede praktijk te dienen voor Huizen van het Kind? Wat positief is, is dat organisaties verplicht worden om er op zijn minst over na te denken, los van de specifieke richting die ze kiezen. Bv: hoe je je onthaal organiseert, is minder belangrijk dan het feit dat je erover nadenkt, afstemt en afspreekt met partners,...

De aanpak van de coördinator heeft een belangrijk effect op de tevredenheid van de partners en op de visie op kwaliteit. Afhankelijk van die aanpak zullen de partners meer of minder kunnen inbrengen voer wat kwaliteit kan zijn.

Je wil dat het werk van iedereen in het Huis een stap verder zet in het halen van je doelstellingen. Hebben ouders het gevoel dat ze verder kunnen, hebben ze de gepaste dienstverlening gekregen? Dit hangt samen met de preventieve opdracht. Dit zijn verschillende aspecten die belangrijk zijn.

KERNWOORDEN

TIJD, FINANCIERING, ONDERSTEUNING, VERTROUWEN, HET VOLSTAAT NIET JE BEST TE DOEN, HET MOET GOED ZIJN, LENIN: VERTROUWEN IS GOED, CONTROLE IS BETER, EXPLICITEREN, GOEIE AFSPRAKEN MAKEN, GELIJKWAARDIGHEID, VERBINDINGEN, MEETBAARHEID, VOOR ALLE OUDERS, TEGEMOETKOMEN AAN NODEN OUDERS, RESPECT, RESPONSABILISERING INZAKE KWALITEIT, HANDBOEK/LEIDRAAD/CHECKLIST, KINDERRECHTEN, PLURALISME, DIALOOGGERICHT, CIRKELS, GEDULD IS EEN MOOIE DEUGD, GOED BEZIG, WAARDERING VAN WAT REEDS BESTAAT, DIVERSITEIT, SAMEN, VERSCHIEDENHEID MAG, (ON)DUIDELIJKHEID

Besluiten met “Vlaamse zegswijzen”, met dank aan de deelnemers

De beren door het bos zien

Vele handen maken het werk licht.

Krijgt de regieambtenaar geen mandaat, dan hebben motor en stuur geen baat

Als we elkaar goed kennen, zijn we samen sterker in het virtueel huis

Beter één toegankelijk Huis van het Kind in de hand dan tien decreten in de lucht

Waar er warm onthaal en goodwill is, is er O⁴ en sociale mix

Eenvoudig ouderschap is een haalbaar kind

Bottom up werken is een lange weg, het gaat niet vanzelf. Derisalveel om samen te brengen in een platform. Dus moeten we het warm water niet uitvinden.

Samen creatief zijn om met volle goesting te groeien naar een goed geregiseerd HvhK

De trein is vertrokken in het kleine stationnetje maar met genoeg geduld en inspiratie kunnen diverse wagonnetjes nog aansluiten.

Eenvoud siert

De vluchtige sfeer van menselijke contacten kan je niet reduceren tot cijfers!

*Elkaar leren kennen is wat wennen,
maar in een netwerk of een huis staan we samen sterker.*

Goeie afspraken maken goeie vrienden.

Goesting is concretisering

*Voor ALTIJD
1000 MANIEREN
voor IEDEREEN*

= gebruikersparticipatie

‘Komt uit uw kot !’

Waar een wil is, is een weg !

Bijlage 1: Uitnodiging

HUIS VAN HET KIND

Kind en Gezin, EXPOO en VBJK organiseren Uitwisselings- en inspiratiedag over 'Huizen van het Kind'

Vrijdag 21 juni 2013

*Een platform om ervaringen, expertise, ontwikkelingen, ...
rond Huizen van het Kind met elkaar te delen.*

Programma

- 9.00 uur: Onthaal
- 9.30 uur: Welkom vanuit Kind en Gezin, EXPOO en VBJK
- 9.40 uur: Samen op weg naar de Huizen van het Kind door Wannes Blondeel, programmamanager Huizen van het Kind, Kind en Gezin
- 10.15 uur: Wikitalks ronde 1
- 12.15 uur: Lunch
- 13.15 uur: Wikitalks ronde 2
- 15.15 uur: Samen verder op weg door Katrien Verhegge, administrateur-generaal
- 15.45 uur: Netwerkmoment met receptie

Thema's wikitalks

Er zijn 8 thema's waar rond je kunt uitwisselen en mekaar inspireren. Je kunt één thema kiezen in de voormiddag en één in de namiddag. Jullie vragen, ideeën, ervaringen en expertise staan daar centraal. Op de dag zelf, tijdens het onthaalmoment tussen 9.00 en 9.30 uur, kan je aangeven aan welke wikitalks je wilt deelnemen. Er is een maximaal aantal deelnemers per wikitalk. De vroege vogels zijn dus in het voordeel.

- 1 **De organisatie van een samenwerkingsverband**
Over het werk en engagement, nodig om een samenwerking op te richten en in leven te houden.
- 2 **Visie en missie**
Wat is een Huis van het Kind voor jullie en voor de gezinnen? Waar sta je voor en wil je naartoe?
- 3 **De vorm**
Hoe kan een Huis van het Kind eruit zien?
- 4 **Gebruikersparticipatie**
Hoe geef je een stem aan degenen voor wie het Huis van het Kind bedoeld is?
- 5 **De diensten in Huis**
Wat biedt een Huis van het Kind aan? Hoe geef je vorm aan de drie pijlers en wordt er ook ruimer gekeken?
- 6 **Een progressief universeel aanbod**
Over de verhouding tussen een algemeen aanbod en doelgroepgerichte initiatieven.
- 7 **De burger in Huis**
De plaats van de vermaatschappelijking van de zorg en informele netwerken in het Huis van het Kind.
- 8 **Kwaliteit**
Over de kwaliteit in het aanbod en de samenwerkingsrelatie met partners.

Deze dag vormt de aanzet tot het maken van een inspiratiebundel rond de Huizen van het Kind.

Bijlage 2: Thema's, procesbegeleiders en verslaggevers

Oplijsting van de 8 verschillende wiktalks met betrokken procesbegeleider en verslaggever.

Wiktalk	Procesbegeleider	Verslaggever voormiddag	Verslaggever namiddag
De organisatie van een samenwerkingsverband	Veerle Vervaet (VBJK)	An Van Limbergen	Ann Esprit
Visie en missie	Nele Travers (EXPOO)	Hans Flamey	Stijn De Haes
De vorm	Katelijne De Brabandere (VCOK)	Els Wijnendaele	An Van Limbergen
Gebruikersparticipatie	Hester Hulpia (VBJK)	Tine Rommens	Katleen Govaert
De diensten in Huis	Kathy Jacobs (K&G)	Katleen Govaert	Hans Flamey
Een progressief universeel aanbod	Steven Strynckx (EXPOO)	Stijn De Haes	Els Wijnendaele
De burger in Huis	Liesbeth Lambert (VCOK)	Ann Esprit	Hannie Serlet
Kwaliteit	Sarah Vanden Avenne (K&G)	Hannie Serlet	Tine Rommens

Bijlage 3: Deelnemerslijst

Agna Mollefait	Inloopteam Menen
Akbel Dursun	Stad Dendermonde
An Van Limbergen	Kind & Gezin
Ann Cornelis	OB consultatiebureau Tienen
Ann De Souter	CKG De Schommel
Ann Esprit	Kind & Gezin
Anne Vanden Berge	Kind & Gezin
Anne-Mie Mattheeuws	Provincie Oost-Vlaanderen
Annemie Meuris	Kind & Gezin
Annemie Simkens	Pavok vzw
Antoinette Huysmans	VGC
Berens Jeroen	Kind & Gezin
Bert Vanoost	OCMW Tervuren
Bonsecour Guy	Gemeente Anderlecht
Casier Adelheid	VZW De Weeg Zuid-Brussel
Catteeuw Yvan	Kind & Gezin
Catrijse Lieve	KATHO
Chabert Ysabel	Kind & Gezin
Chris De Kimpe	Dienst Kinderopvang Stad Gent
Cockx Jolanda	OCMW Tielt-Winge
Coekaerts Jeannine	OCMW Tielt-Winge
Coppens Lieselot	Stad Beringen - Onderwijs en opvoeding
Cynthia Bogaert	OCMW Roeselare
Danielle Desmet	Werchter
De Bosscher Lieve	Inloopteam De Sloep
De Bouvrie Jeroen	Familiehulp
De Bremme Linda	Stadsbestuur Vilvoorde
De Clercq Nancy	Stadsbestuur Lokeren
De Groot Elke	CKG Willebroek
De Langhe Sofie	't Kinderkasteeltje
De Reu Eric	Pluralistisch Consultatiebureau Gentbrugge-Ledeberg
De Ruyver Ineke	Kinderdagverblijf De Elfjes
De Vos Krista	Kind & Gezin
De Wilde Anneleen	Stad Deinze - Opvoedingspunt Deinze
Deboosere Heidi	Stad Kortrijk
Demaret Rosheen	Opvoedingswinkel Gent
Derouck Julien	Kind & Gezin
Deschietere Els	Brede School Laken
Desmet Annelies	Kind en Preventie vzw
Desmet Heidi	GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Desmet Lutgart	Kind & Gezin
Dina Librecht	vzw Komma, Vilvoorde
Docquier An	Stad Turnhout
Elke Schoof	Opvoedingswinkel Sint-Niklaas
Els Pauels	Kind & Gezin
Els Soete	Expertisecentrum Kraamzorg De Wieg

Els Wijnendaele	Kind & Gezin
Eva Wens	Kind & Gezin
Franckx Charlotte	Stad Antwerpen
Hans Flamey	Kind & Gezin
Hellinx Hilde	Kind & Gezin
Henry Sarah	VUB Kinderdagverblijven
Hester Hulpia	VBJK
Hielde De Bruycker	Gemeente Herzele - sociale zaken/ kinderopvang
Hilde Haerden	vzw PAS - Opvoedingswinkel
Hilde Trekker	Inloopteam Samik - CAW Metropool
Hoefnagels Ellen	Kind & Gezin
Ingrid Declunder	Opvoeden in Brussel
Ingrid Hanssens	OCMW Grimbergen
Ivan Pauwels	Kind & Gezin
Jeanine Bellens	OCMW Zottegem
Karolien Schotte	vzw Spelothek De Wip
Katelijne De Brabandere	VCOK
Kathy Jacobs	Kind & Gezin
Katrien De Canck	OCMW Zottegem
Katrien Gryspeert	Infopunten Opvoeding Roeselare
Klodien Loncke	coördinator pilootregio Huizen van het Kind Oostende
Krikilion Roland	Kind & Gezin
Kristel Houben	Toekomstig Huis van het Kind Genk Zuid
Lagasse Hilde	Kind & Gezin
Lalova Marketa	CKG De Stap
Lammar Marc	Stadsbestuur Mechelen
Langlet Pascal	VZW De Weeg Zuid-Brussel
Lattré Pieter	Kind & Gezin
Leen De Schuymer	Kind & Gezin
Lemmens Fons	OCMW Tielt-Winge
Lie Gheeraert	de speelbrug
Lies Uytterhoeven	Kind & Preventie
Liesbeth Lambert	VCOK
Lieve Krobea	Kind & Gezin
Linda De Maere	Stad Dendermonde
Maenhout Tim	Kinderdagverblijf Sint-Jozef
Marjan Blokland	Vormingplus Antwerpen
Minsen Brigitte	Stad Hasselt
Murielle Mattelaer	Stad Leuven Huis van het Kind Leuven
Nele De Backer	Welzijnsschakels
Nele Travers	EXPOO
Nele Vandenbrande	Kind & Gezin
Nuyens Femke	Opvoedingswinkel Antwerpen
Pepijn Hanssens	Kind & Gezin
Peter Vandenbrande	Vormingplus Antwerpen
Philips Myriam	Prov Vlaams-Brabant
Possemiers Tom	Wigwam
Raets Katrien	CKG De Stap
Roels Karin	Solidariteit voor het Gezin
Sabine Van Overloop	Opvoedingswinkel Brugge

Schilders Hans	OCMW Temse
Schoofs Marie-Jeanne	Kind & Gezin
Serlet Hannie	Kind & Gezin
Seron Annemie	vzw IN-Z
Severijns Winny	Kinderdagverblijf te Wellen
Spiesschaert Nele	Inloopteam De Sloep
Stijn De Haes	Kind & Gezin
Stijnen Linda	Kind & Gezin
Strynckx Steven	EXPOO
Sven Bussens	Hogeschool Gent
Sylvia Van Lint	Kind en Preventie vzw
Tat Deroost	Kind & Gezin
Timmermans Hilde	Gezinsbond
Tine Rommens	Kind & Gezin
Van Assche Veerle	Kind & Gezin
Van Besouw Saskia	Expertisecentrum Kraamzorg De Kraamvogel
Van de Vel Tine	Mobilant
Van de Velde Sigrid	De Voorzorg
Van den Abbeele Daphne	De Nieuwe Weg
Van den Neste Sandra	Kind & Gezin
Van Langendonck Frie	Landelijke Thuiszorg
Van Nieuwenhuysse Griet	Inloopteam De Viertorre
Van Quekelberghe Eveline	Stad Damme
Van Riet Kathleen	Kind & Gezin
Van Swalm Frank	Kind & Gezin
Van Vaerenbergh Chantal	Kind & Gezin
Vanden Avenne Sarah	Kind & Gezin
Vandenput Kathleen	Gemeentebestuur Heusden-Zolder
Vanvinckenroye Stina	Expertisecentrum Kraamzorg Amerijtje
veerle konings	Samik - CAW Metropool
Verlinden Sofie	Inloopteam Samik - Speelvijver
Versavel Lies	Expertisecentrum Kraamzorg De Bakermat
Verschaeren Greet	De Speelbrug / Consultatiebureau Boom
Vervaet Veerle	VBJK
Waegeman Maaike	Opvoedingspunt Opvoeden Samen Dendermonde
Wannes Blondeel	Kind & Gezin
Waterschoot Inge	DBC Openluchttopvoeding vzw
Wendy Verdickt	Opvoedingswinkel Mechelen
Wijns Katrien	Stad Antwerpen